

Brexit: moet het Verenigd Koninkrijk na uittreding IFRS blijven toepassen?

Erasmus Universiteit Rotterdam

Erasmus School of Economics

Bachelor scriptie Economie & Bedrijfseconomie

Naam begeleider: drs. H.J. Bouwer

Naam student: D.E. Bos

Studentnummer: 413636

Datum: 22-06-2017

ABSTRACT

In dit onderzoek is gekeken of de kwaliteit van de externe financiële verslagen in het Verenigd Koninkrijk zou stijgen als er een overstap wordt gemaakt van IFRS naar UK GAAP na de Brexit. Er kan geconcludeerd worden dat dit niet het geval is. Uit het literatuuronderzoek blijken de standaarden te verschillen omtrent de waarderingmethoden van immateriële activa en goodwill, financiële instrumenten en biologische activa. Vervolgens bleek een overstap naar UK GAAP een negatief effect te hebben op winststuring, tijdige verlieserkenning en waarde relevantie. In de case study zijn tot slot de jaarverslagen van drie Britse bedrijven bekeken en werd er geconcludeerd dat investeerders meer baat hebben bij de opstelling van de verslagen volgens de regels van IFRS.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1: INLEIDING	4
HOOFDSTUK 2: THEORETISCH RAAMWERK	8
2.1 HET DOEL VAN EXTERNE FINANCIËLE VERSLAGGEVING	8
2.2 DE KWALITEIT VAN EXTERNE FINANCIËLE VERSLAGGEVING	9
2.2.A WINSTSTURING	10
2.2.B TIJDIGE VERLIESERKENNING	11
2.2.C WAARDE RELEVANTIE	11
2.3 UK GAAP & IFRS	12
2.3.A COMMON LAW VERSUS CODE LAW	13
2.3.B PRINCIPLES-BASED VERSUS RULES-BASED	14
HOOFDSTUK 3: DE VERSCHILLEN TUSSEN UK GAAP EN IFRS	16
3.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA EN GOODWILL	16
3.2 FINANCIËLE INSTRUMENTEN	18
3.3 AGRARISCHE ACTIVITEITEN	21
3.4 CONCLUSIE	23
HOOFDSTUK 4: HOE BEÏNVLOEDEN DE VERSCHILLEN TUSSEN UK GAAP & IFRS DE KWALITEITSMATSTAVEN?	25
4.1 WINSTSTURING	25
4.2 TIJDIGE VERLIESERKENNING	28
4.3 WAARDE RELEVANTIE	31
4.4 CONCLUSIE	34

HOOFDSTUK 5: GEVOLGEN VOOR DE JAARREKENING	35
5.1 MARKS & SPENCER	35
5.2 LLOYDS BANKING GROUP	37
5.3 CRANSWICK	40
5.4 CONCLUSIE	43
HOOFDSTUK 6: CONCLUSIE	44
HOOFDSTUK 7: BEPERKINGEN EN AANBEVELINGEN	46
BIBLIOGRAFIE	48

Hoofdstuk 1: Inleiding

Op 23 juni 2016 besloten de inwoners van het Verenigd Koninkrijk door middel van een referendum over de uittreding uit de Europese Unie dat het tijd was voor de "Brexit". De Brexit houdt in dat de landen van het Verenigd Koninkrijk niet meer bij de Europese Unie zullen horen. De uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de EU zal voor het koninkrijk en andere landen in Europa en de rest van de wereld grote gevolgen hebben. Nadat de uitslag bekend werd, waren de eerste gevolgen te merken, de wereldwijde economische onzekerheid zorgde voor verschillende neveneffecten op de financiële markt. De Amerikaanse interestrente daalde snel en de wisselkoers van de pond fluctueerde (Hewitt, 2016).

Hoewel dit referendum niet bindend was, heeft de Britse regering op 29 maart 2017 aangegeven zich daadwerkelijk uit de EU terug te willen trekken. Bijna een jaar na het referendum is het VK nu bezig met het doorlopen van artikel 50 van het Verdrag van de Europese Unie. Dit artikel verschaft de partijen instructies voor de procedure van het bepalen van de scheidingsvoorwaarden (Douglas-Scot, 2016). Tijdens het proces van terugtrekking zal het Verenigd Koninkrijk voor veel keuzes komen te staan. Een van de keuzes heeft betrekking tot de externe financiële verslaggeving. Tot op heden passen Britse bedrijven IFRS toe op hun financiële verslagen, aangezien deze standaard via de Europese Unie verplicht gesteld is. Wanneer het VK uittreedt, geldt deze verplichte toepassing niet meer. Volgens het 'Financial Reporting Council' kan het Verenigd Koninkrijk overeenkomen IFRS vrijwillig te implementeren, maar kan zij ook haar nationale standaarden laten gelden voor alle bedrijven (Financial Reporting Council, 2016).

Een wissel van accounting standaarden heeft grote gevolgen voor bedrijven en investeerders, omdat bedrijven in een land hun financiële verslagen opstellen aan de hand van de verplicht gestelde standaard en investeerders hun economische beslissingen hierop baseren. Daarom is het relevant te kijken welke standaarden het Verenigd Koninkrijk zou moeten toepassen. Voor de beantwoording van dit keuzestuk wordt gekeken welke van de standaarden een relatief hogere kwaliteit aan de externe financiële verslagen geeft, aangezien een hogere kwaliteit investeerders meer inzicht geeft in het bedrijf voor hun investeringskeuzes. (Böhmer, Hoogendoorn, & Kruit, 2016).

Over de kwaliteit van verslaggeving is veel gediscussieerd. Het IASB, het orgaan dat de IFRS standaarden ontwerpt, streeft naar een globale standaard. IFRS is niet alleen in Europa verplicht gesteld, maar ook andere landen over de wereld implementeren deze standaard (Chua, Cheong, & Gould, 2012). Chen, Ding en Xu (2014) onderzochten de relatie tussen convergerende accounting standaarden en buitenlandse investeringen en kwamen tot de conclusie dat een eenduidige standaard de informatie barrière tussen landen doet verminderen. Zij concludeerden tevens dat dit effect groter was voor landen met grote institutionele verschillen. Hoewel UK GAAP en IFRS volgens de Financial Reporting Council (2016) overeenkomsten hebben met betrekking tot bepaalde regels, zijn er ook verschillen. Of de implementatie van IFRS in het Verenigd Koninkrijk een kwaliteit verhogende werking had, is empirisch onderzoek gedaan door Iatridis (2010). Hij heeft financiële gegevens van de pre-adoptie en adoptie periode van IFRS in het VK vergeleken en concludeerde onder andere dat de gegevens volatieler zijn onder IFRS, wat duidt op minder winststuring. Ook gaf hij aan dat verliezen tijdiger geboekt worden onder IFRS en er minder informatieasymmetrie ontstaat. Dit onderzoek lijkt dus IFRS boven UK GAAP te verkiezen. Echter is er in 2015 een nieuwe versie van UK GAAP uitgebracht; FRS 102. Deze regelgeving komt op meerdere vlakken overeen met de nieuwere standaarden van IFRS, maar heeft nog een aantal verschillen. Over deze verschillen is nog geen specifiek onderzoek gedaan. Echter is dit wel relevant, aangezien het Verenigd Koninkrijk een keuze zal moeten maken welke standaarden zij wil toepassen na de Brexit. Om dit te onderzoeken is de volgende hoofdvraag opgesteld:

Wat is de invloed op de kwaliteit van de financiële verslaggeving als het Verenigd Koninkrijk overstapt van IFRS naar UK GAAP na de Brexit?

De beantwoording van de hoofdvraag is opgedeeld in drie deelvragen. Ten eerste moet gekeken worden in welke opzichten beide standaarden van elkaar verschillen, om te kunnen onderzoeken wat een wissel van standaard op de kwaliteit van de verslagen voor invloed heeft dit leidde tot de eerste deelvraag:

1. *Wat zijn de voornaamste verschillen tussen UK GAAP en IFRS?*

Als duidelijk is waar de verschillen tussen UK GAAP en IFRS zich bevinden en wat deze verschillen zijn, kan er door verschillende eerdere onderzoeken op deze fronten te bestuderen duidelijk worden welke invloed het verplichtstellen van UK GAAP op de kwaliteit van de accounting zal hebben. Daarom is de tweede deelvraag als volgt geformuleerd:

2. *Wat is de invloed van het gebruik van UK GAAP op winststuring, tijdige verlieserkenning en waarde relevantie?*

De onderzochte theorie en literatuur geven een inzicht in de keuze die het Verenigd Koninkrijk te wachten staat. Om het onderzoek te funderen is een case study toegevoegd. In deze case study zijn de jaarrekeningen van Marks & Spencer, Lloyds Banking Group en Cranswick onderzocht. Alle drie de bedrijven worden als “typisch Brits” gezien: ze zijn genoteerd op de London Stock Exchange en de hoofdkantoren van de bedrijven bevinden zich in het Verenigd Koninkrijk. De gekozen bedrijven zijn divers vanwege de rol die elk bedrijf heeft in het onderzoek. Marks & Spencer plc (M&S) begon als een winkel voor dameslingerie, maar is ondertussen uitgegroeid tot een concern dat dames- en herenkleding, etenswaren en interieurproducten verkoopt. Tijdens de case study zal de waardering van goodwill van M&S centraal staan. Lloyds Banking Group plc (LBG) is een van de *big four banks* van het Verenigd Koninkrijk. LBG is ontstaan nadat Lloyds Bank, een van de oudste banken van het land, en Trustee Savings Bank fuseerden en zij HBOS overnamen. De waardering van financiële instrumenten bij LBG zal bekeken worden in het kader van dit onderzoek. Cranswick plc is een Britse voedselproducent. Cranswick produceert met name varkensvlees, producten waarin varkensvlees verwerkt zit en zogenoemde “Britse specialiteiten”. Cranswick is voor de case study interessant vanwege de biologische activa op de balans. Het is relevant voor dit onderzoek om de bedrijven voor de case study te gebruiken, aangezien zij een financieel rapport uitbrengen onder de Engelse regelgeving, die gebruikt wordt door investeerders op de London Stock Exchange. Ter beantwoording van de hoofdvraag luidt de derde en laatste deelvraag:

3. *Wat zijn de implicaties voor de jaarrekeningen van M&S, LBG en Cranswick onder UK GAAP?*

De structuur van dit onderzoek is als volgt. Ten eerste is in het Theoretisch Raamwerk besproken wat het doel van de externe verslaggeving is en welke maatstaven voor de kwaliteit van accounting in dit onderzoek gebruikt zijn. Ook is er ingegaan op theoretische kwesties met betrekking tot de opstelling van de jaarrekening onder IFRS en UK GAAP. Na het theoretische kader worden de eerste twee deelvragen beantwoord aan de hand van een literatuurstudie. Bij de beantwoording van de eerste deelvraag worden de nieuwe standaarden van UK GAAP, FRS 102, vergeleken met de standaarden van IFRS. Bij de beantwoording van de tweede deelvraag worden verschillende onderzoeken aangehaald om te bepalen wat deze verschillen doen met de kwaliteit van de verslagen. De derde deelvraag is beantwoord door een case study uit te voeren op de jaarrekeningen van 2016 van Unilever en Shell. Nadat de deelvragen zijn besproken, kan een conclusie getrokken worden. Tot slot zijn de beperkingen van dit onderzoek opgenomen en aanbevelingen voor eventueel vervolgonderzoek gegeven.

Hoofdstuk 2: Theoretisch Raamwerk

In deze sectie van het onderzoek wordt een kader geschetst dat aangeeft met behulp van welke begrippen het onderzoek uitgevoerd is en hoe de definitie van bepaalde begrippen is afgebakend. In dit onderzoek, evenals in vele onderzoeken die hieraan voorafgingen, wordt gekeken naar de kwaliteit van accounting. Het IASB stelt als doel om een set internationaal geaccepteerde financiële verslaggevingsstandaarden van hoge kwaliteit op te stellen (Barth, Landsman, & Lang, 2008). Men streeft ernaar externe financiële verslagen van de hoogste kwaliteit naar buiten te brengen, omdat een hoge kwaliteit in de grootst mogelijke mate bijdraagt aan het doel van externe verslaggeving (Barth, Landsman, & Lang, 2008). Het doel van externe financiële verslaggeving wordt in dit theoretisch raamwerk als eerst besproken, zodat de overkoepelde relevantie van het onderzoek helder is. Vervolgens wordt ingegaan op de maatstaven om de kwaliteit van de standaarden te kunnen bepalen. Tot slot worden IFRS en UK GAAP aangehaald en is gekeken naar achterliggende redenen voor het verschil tussen de standaarden.

2.1 Het doel van externe financiële verslaggeving

Externe financiële verslaggeving is een verzamelterm die gebruikt wordt voor een groep documenten met gegevens over de financiële situatie en de bedrijfsvoering van entiteiten, die bedrijven ieder jaar publiceren. De jaarrekening wordt gezien als het belangrijkste document van de externe verslagen. Investeerders kunnen in de jaarrekening een balans, winst- en verliesrekening en een kasstroomoverzicht van het bedrijf vinden, gepaard met toelichtingen op de onderdelen. Volgens het IASB is het doel van de jaarrekening financiële informatie te verschaffen die nuttig is voor het nemen van economische beslissingen voor huidige en potentiële beleggers, financiers en andere crediteurs (Böhmer, Hoogendoorn, & Kruit, 2016).

Volgens Barth et al. (2008) probeert het IASB dit doel op verschillende manieren te bereiken. Zij hebben een set 'principles-based' standaarden gepubliceerd, de standaarden van IFRS, ze proberen alternatieve verslaggevingsmethoden uit te bannen en ze eisen het gebruik accounting maatstaven die de economische positie en prestatie van een bedrijf realistisch weergeven (Barth, Landsman, & Lang, 2008).

De jaarrekening moet dus een “*true and fair view*” van een bedrijf aan de gebruikers van de verslagen geven (Böhmer, Hoogendoorn, & Kruit, 2016). Chua et al. (2012) geven met betrekking tot dit aspect aan dat een eenduidige taal in de opstelling van externe financiële verslagen in verschillende landen voordelig is voor investeerders en financiële analisten die op globale schaal te werk gaan. Er kunnen geen onderlinge moeilijkheden met betrekking tot de interpretatie van de verslagen ontstaan wanneer alles op dezelfde manier is opgesteld. De informatiestroom tussen kapitaalmarkten wordt op deze manier beter gefaciliteerd en grensoverschrijdende kapitaalinvesteringen worden aangemoedigd (Chua, Cheong, & Gould, 2012).

2.2 De kwaliteit van externe financiële verslaggeving

Investeerders die hun beslissingen baseren op de financiële verslagen hebben dus baat bij verslagen die hen een reëel inzicht geven in de financiële positie van een bedrijf. Dit reële inzicht verschaft een bedrijf in haar verslagen als deze van ‘hoge kwaliteit’ zijn. Er zijn geen objectieve regels vastgesteld om kwaliteit te bepalen. Wel zijn er, zoals hiervoor vermeld, eerdere onderzoeken gedaan naar de kwaliteit van accounting, waarin relevante maatstaven zijn opgesteld en gebruikt. Iatridis (2010) heeft in zijn artikel een onderzoek uitgevoerd dat qua onderwerp een groot raakvlak heeft met dit onderzoek. Waar dit onderzoek gefocust is op het eventueel afstoten van IFRS, onderzocht Iatridis de implementatie van IFRS. Beide onderzoeken hebben betrekking op de kwaliteit van accounting. Het is daarom relevant dezelfde maatstaven te gebruiken in de onderzoeken. Iatridis hanteert in zijn onderzoek de volgende factoren als kwaliteitsmaatstaven: winststuring, wat volgens hem gerelateerd is aan tijdige verlieserkenning, en waarde relevantie.

Tijdige verlieserkenning is in het onderzoek van Iatridis (2010) geen aparte kwaliteitsmaatstaf, toch lijkt een expliciete toetsing aan dit kenmerk relevant. Een reden hiervoor is het invloedrijke artikel van Barth et al. (2008), dat deze combinatie voor het meten van kwaliteit introduceerde. Wel baseerden de onderzoekster deze kwaliteitsmaatstaven op voorgaande artikelen. De mate van winststuring, de tijdigheid van verlieserkenning en de waarde relevantie van gegevens in de jaarrekening zijn bekeken binnen het gebruik van UK GAAP en IFRS en op basis van de uitkomst hiervan is een oordeel gedaan over de kwaliteit van beiden.

2.2.A Winststuring

De eerste maatstaf in dit onderzoek is winststuring, in het Engels “earnings management” genoemd. Er is sprake van winststuring als managers winsten opportunistischer rapporteren dan zij in werkelijkheid zijn (Pope, Young, & Peasnell, 2000). Aangezien de resultaten van de investeringen van aandeelhouders veelal gekoppeld zijn aan het resultaat dat een bedrijf behaalt, kan het voor een manager gunstig zijn accrual-based accounting toe te passen om een ander beeld van het bedrijfsresultaat te geven dan dit in werkelijkheid is. Barth et al. (2008) gebruikten winststuring ook als maatstaf voor kwaliteit in hun onderzoek. Volgens hen uit winststuring zich op twee manieren. Ten eerste kan er sprake zijn van ‘*earnings smoothing*’, dit houdt in dat hoge verliezen niet direct geboekt worden, maar dat zij gespreid worden weergegeven en gecompenseerd worden met winsten van andere perioden. De tweede vorm van winststuring is ‘*managing towards positive earnings*’, wat inhoudt dat winsten positiever getoond worden dan zij in werkelijkheid zijn, door winsten wel direct op te nemen, maar te wachten met het opnemen van verliezen tot deze gecompenseerd kunnen worden met winsten (Barth, Landsman, & Lang, 2008).

Leuz et al. (2003) beargumenteren in hun onderzoek dat winststuring een gevolg is van een conflict tussen *insiders* en *outsiders* van een bedrijf. *Insiders*, bijvoorbeeld managers, kunnen hun gezag over het bedrijf gebruiken om eigen doelen te verwezenlijken, ten koste van de doelen van de *outsiders*, zoals de investeerders. Zij kunnen vervolgens proberen de winsten op een zodanige manier te sturen dat dit niet zichtbaar is voor investeerders.

Echter is het van belang voor de kwaliteit van de verslagen dat managers een realistisch beeld geven van het bedrijfsresultaat, zodat investeerders hun economische beslissingen op de verslagen kunnen baseren. De vrijheid die managers hebben in het maken van keuzes omtrent de weergave van bedrijfsactiviteiten en resultaten mag niet gebruikt worden om een vertekend beeld te geven van de werkelijkheid (Pope, Young, & Peasnell, 2000). Iatridis (2010) geeft in zijn onderzoek ook aan dat de keuzemogelijkheden van managers subjectiviteit met zich meebrengt en dat deze subjectiviteit leidt tot mogelijkheden voor winststuring.

2.2.B Tijdsige Verlieserkenning

Volgens Iatridis (2010) kan het tijdig boeken van verliezen een bewijs zijn dat winststuring niet aan de orde is. Wanneer verliezen worden gespreid over een langere periode, kan dit een onbetrouwbaar beeld geven. Volgens hem boeken managers die de boekhoudkundige winst opportunistischer weer willen geven dan zij is verliezen niet in een keer, maar spreiden zij dit verlies over een grotere periode. Ball et al. (2000) hebben een definitie van 'tijdigheid' gegeven in hun onderzoek naar het effect van internationale verschillen in de vraag naar het boekhoudkundig resultaat op de weergave ervan. Volgens hen is tijdigheid de mate waarin het economische resultaat van de huidige periode in het boekhoudkundige resultaat van de huidige periode is opgenomen. Deze definitie geeft aan waarom tijdige verlieserkenning een kwaliteitsmaatstaf is; het bepaalt of de verslagen een werkelijkheidsgetrouw en betrouwbaar beeld geven van de economisch en financiële situatie van een bedrijf aan investeerders en andere gebruikers geeft (Barth, Landsman, & Lang, 2008).

2.2.C Waarde Relevantie

De laatste kwaliteitsmaatstaf is waarde relevantie. Relevantie is volgens het Framework van het IASB een van de fundamentele kenmerken. Dit houdt in dat het IASB de relevantie van de getallen ziet als eigenschap die de informatie in een jaarrekening nuttig maakt voor gebruikers (Böhmer, Hoogendoorn, & Kruit, 2016). Volgens Böhmer et al. (2016) is informatie waarde relevant als de gegeven waardes behulpzaam zijn voor investeerders bij het maken van beslissingen. De waardes zijn relevant als zij bruikbaar zijn voor het voorspellen van toekomstige uitkomsten of als zij vroegere beoordelingen corrigeren (Böhmer, Hoogendoorn, & Kruit, 2016).

In zijn onderzoek vindt Iatridis (2010) dat gegevens een hogere waarde relevantie hebben, als zij meer economische informatie met zich meebrengen. Dit hangt nauw samen met tijdige verlieserkenning en daaruit volgend ook met winststuring (Barth, Landsman, & Lang, 2008). Als (grote) verliezen geboekt worden in de periode dat zij optreden, zijn de financiële gegevens bruikbaarder voor investeerders om voorspellingen voor de toekomst te maken, dan wanneer zij met uitstel worden geboekt. Het is daarom belangrijk voor de relevantie van de cijfers om verliezen tijdig te boeken. Wanneer men winsten probeert te sturen door middel van

'*earnings smoothing*' worden (grote) verliezen ook niet tijdig geboekt, maar verspreid. Dit doet wederom af aan de waarde relevantie van de cijfers (Barth, Landsman, & Lang, 2008).

Tot slot zijn door Barth et al. (2008) kenmerken omschreven die waarborgen dat meer waarde relevantie bijdraagt aan een hogere kwaliteit van accounting. Accounting standaarden van een hogere kwaliteit zorgen voor minder opportunistisch keuzegedrag bij managers. Minder opportunistisch gedrag en meer aandacht voor de realiteit van managers zorgt voor een hogere waarde relevantie. Ook zijn waardes relevanter als er geen fouten worden gemaakt bij het bepalen van de *accruals*, en deze fouten komen minder voor als de kwaliteit van de accounting standaard hoger is.

2.3 UK GAAP & IFRS

In dit onderzoek is gekeken of de toepassing van UK GAAP resulteert in minder winststuring, het tijdiger boeken van verliezen en meer waarde relevantie, of dat de kwaliteit van de verslagen juist zal dalen ten opzichte van het gebruik van IFRS. In het kader hierboven is omschreven hoe de drie maatstaven worden geïnterpreteerd. Om de vergelijking te maken zullen bij de eerste deelvraag de verschillen in specifieke regels worden onderzocht. Het is daarvoor van belang al enig inzicht te hebben in de achterliggende redenen van deze verschillen en waarom de standaarden op bepaalde manieren zijn opgesteld.

UK GAAP is het nationale accounting systeem in het Verenigd Koninkrijk en Ierland. IFRS is het accounting systeem dat ontworpen is door het IASB, een onafhankelijk orgaan gestationeerd in Londen. IFRS is sinds de verplichte invoering in de EU en Australië in 2005 over de hele wereld verspreid geïmplementeerd (Chua, Cheong, & Gould, 2012). De verplichte invoering houdt in dat beursgenoteerde bedrijven in een land gebruik moeten maken van de standaarden bij het opstellen van hun verslagen. Zo moeten Britse beursgenoteerde bedrijven tot op heden IFRS toepassen. Voor niet-beursgenoteerde bedrijven in Groot-Brittannië en Ierland is het zowel mogelijk IFRS als UK GAAP toe te passen, zij hebben een keus. Kleine en middelgrote bedrijven in het Verenigd Koninkrijk mogen hun verslagen op basis van FRSSSE, een versimpelde versie van UK GAAP, opstellen. In januari 2015 zijn nieuwe standaarden van UK GAAP geïntroduceerd, FRS 100, 101 en 102 zullen het oude

stelsel vervangen. Het FRC (2016) gaf in haar jaarlijkse rapport van 2016 aan dat de nieuwe standaarden deels gebaseerd is op de regelingen van IFRS.

2.3.A Common law versus Code law

Toch komen de standaarden niet geheel overeen. Een van de redenen hiervoor zou kunnen zijn dat UK GAAP gevormd is op basis van het Britse rechtstelsel, wat een *common law system* is. Hoewel IFRS niet gebonden is aan bepaalde landen en rechtstelsels, hebben veel landen die de standaard toepassen een *code law system*. De externe financiële verslaggeving van een common law systeem richt zich op het weergeven van de reële waarde en heeft veel toelichting bij de cijfers. Een code law systeem is meer gefocust op de wettelijkheid van de cijfers, hiermee wordt bedoeld dat de cijfers nauwkeurig de opgestelde regels volgen, maar dat zij hun economische betekenis niet altijd op de beste manier uiten. De wettelijkheid van de cijfers gaat gepaard met minder toelichting in de verslagen (Ball, Kothari, & Robin, 2000). Ball et al. (2000) vinden dat verslagen onder een systeem van common law transparanter zijn, door de combinatie van het tijdig weergeven van verliezen met uitleg in de vorm van een toelichting.

Een code law systeem heeft een sterke politieke invloed, omdat de overheid de wetten ontwerpt. Dit leidt tot een '*stakeholder model*', tegenover de '*shareholder view*' van een common law systeem, waar regels worden gevormd door rechtspraak (Ball, Kothari, & Robin, 2000). Iatridis (2012) gaf in een onderzoek aan dat investeerders in een common law systeem veel bescherming krijgen. Dit werd ook geconcludeerd door Demirguc-Kunt en Levine (1999), die aangaven dat de accountingstandaarden van *common law countries* gefocust zijn op het beschermen van aandeelhouders en gebaseerd zijn op de markt. De hoge mate van bescherming voor investeerders en een effectief bestuur zorgen volgens Iatridis (2012) zelfs voor een conservatieve benadering van verliezen en winsten. Dit houdt in dat verliezen zo snel mogelijk worden geboekt, en winsten pas als het zeker is dat zij verdiend zijn. Conservatisme lijkt daarmee het tegenovergestelde van opportunisme en kan ook afdoen aan de economische werkelijkheid van de cijfers.

2.3.B Principles-based versus Rules-based

Het rechtsstelsel is niet de enige factor die kan zorgen voor verschillen tussen UK GAAP en IFRS. Het common law system van de Britse wetten is een voorbeeld van een externe, institutionele factor. Aan de andere kant zijn er ook factoren binnen de standaarden die leiden tot verschillen. Een van die factoren is de achterliggende gedachte waarmee alle regels binnen de verschillende standaarden opgesteld zijn. Deze achterliggende gedachte kan twee vormen aannemen: *'rules-based'* en *'principles-based'*. Wanneer verslaggevingsstandaarden rules-based zijn, wordt getracht iedere mogelijke situatie op te lossen door een heldere regel te formuleren die aangeeft wat wanneer gedaan moet worden. Alles is gecodificeerd en van de regels mag niet afgeweken worden (van Beest, 2011). Hierdoor zijn de standaarden erg lang van stof en ontstaan er veel uitzonderingsgevallen. Standaarden die principles-based zijn, proberen geen allesomvattende regels voor te leggen aan gebruiker. De standaarden geven principes weer die door managers opgevolgd moeten worden en willen dat er in iedere situatie bij het nemen van een boekhoudkundige beslissing gekeken wordt naar de economische inhoud van de beslissing en de uitkomst (van Beest, 2011). Er is bij principles-based standaarden dus een mate van vrijheid voor managers. De standaarden van UK GAAP en IFRS zijn weliswaar beide principles-based wanneer zij vergeleken worden met bijvoorbeeld US GAAP, maar UK GAAP gaat in haar principles-based benadering een stapje verder dan IFRS. Omdat de nieuwe standaarden FRS 100, 101 en 102 deels gebaseerd zijn op IFRS, zijn er ook een aantal heldere regels aan het UK GAAP stelsel toegevoegd.

De vorige twee paragrafen kunnen gekoppeld worden aan elkaar en aan UK GAAP. Het Verenigd Koninkrijk heeft, zoals gezegd, een common law systeem. Dit systeem gaat gepaard met investeerdersbescherming, een nadruk op het tonen van reële waardes van getallen en toelichtingen ter uitleg van de getallen (Ball, Kothari, & Robin, 2000). De nadruk ligt dus niet zozeer op de nauwkeurige navolging van uitgebreide, strikte regels. Deze nadruk vindt men ook terug in principles-based systemen, waar vooral de economische werkelijkheid getracht wordt te laten zien, door geen afgebakende regels op te stellen maar managers enige keuzevrijheid te geven. Bij een rules-based methode is de "wettelijke nadruk" in mate terug te vinden, door een grote hoeveelheid regels, met voor iedere uitzondering een oplossing.

Vanuit dit oogpunt kan geconstateerd worden dat een principles-based systeem beter past in het common law rechtsstelsel van het Verenigd Koninkrijk. Dit blijkt ook, aangezien UK GAAP meer principles-based is dan IFRS (en dit terwijl IFRS als principles-based aangemerkt wordt vergeleken met bijvoorbeeld US GAAP).

Hoofdstuk 3: De verschillen tussen UK GAAP en IFRS

In dit hoofdstuk is een aantal verschillen tussen de reglementen van UK GAAP en in die van IFRS met elkaar vergeleken. In het theoretisch raamwerk is reeds een verduidelijking gegeven van de context waarin de verslaggevingsstandaarden zich bevinden, maar de inhoudelijke verschillen zijn nog niet aangekaart. In dit deel van het onderzoek zullen de specifieke regels uit beide systemen met elkaar vergeleken worden en in het vervolg van dit onderzoek zal via de literatuur worden ingegaan op de ideeën achter deze verschillen.

Er is geen eerder onderzoek gedaan dat de huidige standaarden van IFRS en UK GAAP met elkaar vergeleek. Ter verkrijging is daarom in eerste instantie naar een artikel van PWC gekeken en vervolgens naar de regels van FRS 102 en IFRS. PWC heeft een vergelijking uitgevoerd tussen de oude standaarden van UK GAAP, de nieuwe standaarden van UK GAAP en de standaarden van IFRS (PWC, 2016). In het artikel staan onderdelen van de nieuwe standaarden van UK GAAP aangegeven en worden afwijkingen met de oude standaarden en IFRS kort samengevat. Na een analyse van deze verschillen zijn de standaarden van UK GAAP (Financial Reporting Council, 2015) en IFRS nauwkeurig onderzocht, om uit te vinden in welke regels zij precies van elkaar verschillen en op welke manier.

3.1 Immateriële vaste activa en goodwill

Het eerste verschil tussen de twee systemen heeft te maken met immateriële vaste activa en goodwill en de manier waarop zij op de balans verwerkt worden. Immateriële activa zijn identificeerbare activa van niet-monetaire aard, zonder fysieke gedaante. Onder immateriële vaste activa vallen bijvoorbeeld merknamen, uitgaverechten en computersoftware. Immateriële vaste activa zijn binnen IFRS voornamelijk omschreven in IAS 38: 'Intangible Assets' en deels in IAS 36: 'Impairment of Assets'. In het nieuwe UK GAAP zijn de regels omtrent deze groep activa opgenomen in FRS 102, sectie 18 'Intangible Assets other than Goodwill' (Financial Reporting Council, 2015).

Goodwill is officieel geen immaterieel actief, aangezien het niet identificeerbaar is. Böhmer et al. (2016) omschrijven goodwill als het verschil tussen het eigen vermogen op de balans en de waarde van de rechtspersoon. Goodwill kent twee varianten: zelfgecreëerde goodwill en gekochte goodwill. Zelfgecreëerde,

oftewel eigen goodwill wordt niet weergegeven op de balans, hier zijn dan ook geen specifieke regelingen voor. Voor de waardering van gekochte goodwill zijn daarentegen zowel onder IFRS als onder UK GAAP regels opgesteld, in IFRS 3: 'Business Combination' en FRS 102 sectie 19: 'Business Combinations and Goodwill' (Financial Reporting Council, 2015). De regels met betrekking tot immateriële activa en goodwill wijken binnen UK GAAP op dezelfde manier af van de regels onder IFRS, vandaar dat deze onderwerpen samen worden behandeld.

UK GAAP baseert voor zowel materiële als immateriële activa de eerste waardering op de kosten van het actief, de vervolgwaarderingen van immateriële vaste activa geschieden door middel van afschrijvingen of volgens het herwaarderingsmodel (Financial Reporting Council, 2015, p. section 18.18). Volgens paragraaf 18.18A moet een entiteit haar activa waarderen door op de kosten de afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen in mindering te brengen. Volgens het herwaarderingsmodel van paragraaf 18.18B is de waarde van een immaterieel vast actief de reële waarde op een actieve markt, vermindert met de geaccumuleerde afschrijvingen bijzondere waardeverminderingen. Vanwege de strikte toepassingscriteria komt de laatstgenoemde methode nauwelijks voor. Immateriële vaste activa en goodwill hebben binnen UK GAAP een eindige levensduur. Voor alle immateriële vaste activa en voor goodwill wordt een 'gebruiksduur' bepaald, waarover het actief afgeschreven wordt. De gebruiksduur van goodwill en sommige andere immateriële vaste activa, zoals handelsmerken, klantenrelaties en franchise contracten, kan niet betrouwbaar worden geschat. Activa met een niet-bepaalbare levensduur kent UK GAAP volgens FRS 102 sectie 18.20 een gebruiksduur van tien jaar toe, waarover zij vervolgens worden afgeschreven.

Onder IFRS wordt onderscheid gemaakt in de waardering van activa met een bepaalbare en niet-bepaalbare levensduur. Activa met een bepaalbare levensduur worden gewaardeerd door middel van afschrijvingen of via het herwaarderingsmodel, net als bij UK GAAP. IFRS acht deze waarderingsmethoden niet mogelijk als de gebruiksduur niet bepaald kan worden. Immateriële vaste activa met een "oneindige levensduur" en goodwill worden gewaardeerd via de bijzondere waardeverminderingen-methode. Bij deze methode wordt jaarlijks getest of de activa waardeverminderingen hebben ondergaan, door middel van een *impairment test*. Er is sprake van een waardevermindering als de realiseerbare waarde van een actief is gedaald tot onder de balanswaarde van het actief. In dat geval wordt de

balanswaarde verlaagt tot de hoogte van de realiseerbare waarde (Böhmer, Hoogendoorn, & Kruit, 2016).

Het verschil tussen UK GAAP en IFRS ligt in de waardering van immateriële vaste activa met een niet-bepaalbare levensduur en goodwill, waarvan de levensduur tevens niet te schatten is. Dit verschil kan bekeken worden in het kader van een common-law rechtsstelsel dat in het Verenigd Koninkrijk geldt. Het stellen van een 'eindige levensduur' voor activa die geen bepaalbare gebruiksduur kennen, de methode van UK GAAP, lijkt niet te passen bij dit stelsel. Deze methode legt de nadruk op de wettelijke cijfers, de levensduur van vijf jaar, en niet op de reële waarde van de activa. Het weergeven van het actief op basis van de realiseerbare waarde, zoals IFRS dit vereist, geeft de economische realiteit achter de cijfers beter weer. De bijzondere waardeverminderingmethode van IFRS lijkt ook een hogere mate van investeerdersbescherming te bevatten. Wanneer een actief in waarde daalt laat deze methode dit direct zien, waardoor de investeerders hiervan op de hoogte gesteld worden. Dit tijdig weergeven van verliezen is volgens Ball et al. (2000) een kenmerk van een common-law system. De methode kan ook gekoppeld worden aan de neiging tot conservatisme waar Iatridis (2012) over schreef, bijpassend bij common-law systemen.

Tot slot zijn de regels van UK GAAP wat betreft immateriële vaste activa meer rules-based dan de regels van IFRS. FRS 102 heeft heldere regels geformuleerd voor de afschrijving van immateriële vaste activa en de standaard heeft zelfs bij uitzonderingsgevallen, activa met een niet-bepaalbare gebruiksduur, omschreven welke keuzes er gemaakt dienen te worden.

3.2 Financiële instrumenten

Het volgende verschil tussen UK GAAP en IFRS dat aan de orde komt, is de behandeling van *Financial Instruments*. Een financieel instrument is een overeenkomst die leidt tot een financieel actief bij de ene partij en een financiële verplichting of een eigenvermogensinstrument bij de andere partij (IAS 32.11) (Böhmer, Hoogendoorn, & Kruit, 2016). Binnen de Britse accounting standaarden wordt onderscheid gemaakt tussen basisinstrumenten en meer complexe instrumenten. FRS 102 sectie 11 betreft '*Basic Financial Instruments*' en in sectie 12 staan regelingen omtrent '*Other Financial Instruments*' (Financial Reporting Council, 2015).

IFRS kent drie verschillende standaarden die de financiële instrumenten behandelen: IAS 32 'Financial Instruments: Presentation', IAS 39 'Financial Instruments: Recognition and Measurement' en IFRS 7 'Financial Instruments: Disclosures'. In dit onderzoek is enkel de waardering van financiële vaste activa bekeken. Echter zal IAS 39 vanaf 1 januari 2018 vervangen worden door IFRS 9 'Financial Instruments'. IFRS 9 is voor dit onderzoek relevant, aangezien een mogelijke overstap van IFRS naar UK GAAP plaatsvindt na de datum van verplichte invoering van de standaard.

De regels in sectie 11 en 12 van FRS 102 verschillen van de regels in IFRS 9 (en IAS 39), maar ondanks dit feit mogen entiteiten ervoor kiezen IFRS 9 (of IAS 39) toe te passen in plaats van de eigen standaard. Hierbij geldt wel dat men voor de toelichting altijd de regels van FRS section 11 toepast. Deze regeling kan wellicht verklaard worden door het feit dat FRS 102 geen standaard bevat voor de verslaggeving van hedge-instrumenten, een categorie afgeleide financiële instrumenten met specifieke regels. Alle bedrijven die te maken hebben met hedge-accounting moeten de verslagen verplicht op basis van IFRS 9 opstellen. Omdat de regels van FRS section 11&12 en IFRS 9 inhoudelijk op meerdere fronten overeenkomen, mogen bedrijven, als zij deels gebruik maken van IFRS 9, deze regels geheel doorvoeren.

Zowel onder UK GAAP (FRS 102 11.12 & 12.7) als onder IFRS (IFRS 9 paragraaf 5.1.1) wordt een eerste waardering van een schuldbewijs gebaseerd op de reële waarde, de transactieprijs, van een actief. Onder beide systemen geldt dat de transactiekosten geen deel uitmaken van de reële waarde als de vervolgwaardering op basis van reële waarde via de winst- en verliesrekening geschiedt. De vervolgwaardering van financiële activa kent onder UK GAAP twee categorieën: waardering op basis van de geamortiseerde kostprijs en waardering op basis van de reële waarde, met verwerking van waardeveranderingen via de winst- en verliesrekening (*FVPL: fair value through profit and loss*). De financiële vaste activa die onder de regeling van sectie 11 vallen worden in eerste instantie gemeten op basis van de geamortiseerde kostprijs. Bij bepaalde activa doet deze methode af aan de relevantie van de getallen, dit wordt ook wel een '*accounting mismatch*' genoemd. Wanneer dit het geval is, valt een actief onder de tweede categorie. De complexe financiële vaste activa van sectie 12 worden gewaardeerd op basis van de reële waarde met waardeveranderingen via de winst- en verliesrekening.

IFRS 9 kent ook de splitsing tussen de geamortiseerde kostenmethode en de reële waarde methode voor de waardering financiële instrumenten, maar werkt hiervoor met een tweevoudige test: de "*Business Model Test*". In het eerste deel van de test wordt gekeken of het bedrijf als doel heeft het instrument zelf aan te houden om contractuele kasstromen te genereren en in het tweede deel wordt gekeken of kasstromen enkel bestaan uit betalingen van de hoofdsom en rente op de hoofdsom op vastgestelde data. Als aan beide criteria is voldaan, wordt het actief gewaardeerd op geamortiseerde kosten. Wanneer een bedrijf niet voldoet aan deze twee criteria, wordt het schuldbewijs gewaardeerd op reële waarde met waardeveranderingen via de winst- en verliesrekening, FVPL. Dit is ook het geval wanneer een andere waarderingmethode voor een *accounting mismatch* zorgt. In tegenstelling tot UK GAAP kent IFRS nog een derde categorie, waardering op basis van de reële waarde met waardeveranderingen via niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI: *fair value through other comprehensive income*). Een financieel instrument valt in deze categorie wanneer een bedrijf als doel heeft niet enkel kasstromen te genereren maar ook het financieel actief te verkopen, en de kasstromen wel enkel bestaan uit betalingen van de hoofdsom en rente op deze hoofdsom op vastgestelde data.

UK GAAP werkt niet met de *Business Model Test* om een financieel actief te categoriseren, maar stelt eigen voorwaarden ter categorisering van financiële instrumenten. Echter blijken deze voorwaarden en de *Business Model Test* inhoudelijk niet ver van elkaar te liggen. De *Business Model Test* omvat zoals gezegd twee criteria: of het bedrijf het schuldinstrument voor lange tijd aanhoudt en of de kasstromen enkel bestaan uit de hoofdsom en rente. Voor de geamortiseerde kostenmethode en de FVOCI methode moet aan het tweede criterium voldaan zijn. Is dit niet het geval, dan hebben we te maken met een actief dat op FVPL gewaardeerd moet worden. Dit ziet men terug in FRS 102, maar dan in andere woorden. FRS 102 section 11.9a stelt namelijk dat de contractuele teruggave aan de houder bestaat uit een vast bedrag (de hoofdsom) en een vaste, of in sommige gevallen positieve variabele, rente (interestrente). Voldoet een schuldinstrument aan dit criterium, dan valt het niet onder section 11 wordt het dus gewaardeerd op basis van de FVPL. Dan blijft onder IFRS nog de splitsing tussen geamortiseerde kosten en FVOCI over, die gebaseerd is op het eerste criterium van de test. Een dergelijk criterium is niet terug te vinden in section 11. Dit verschil is te verklaren door het feit dat er geen mogelijkheid is tot waardering via FVOCI bij UK GAAP, dus dat zowel

schuldbewijzen die voor lange tijd aangehouden worden als schuldbewijzen die verhandeld worden beide op geamortiseerde kosten worden gewaardeerd

Binnen IFRS is een extra categorie gecreëerd voor de waardering van financiële instrumenten, de waardering volgens FVOCI. Binnen UK GAAP zouden de financiële instrumenten die onder deze categorie vallen, gewaardeerd worden op geamortiseerde kostprijs. De reële waarde methode geeft de economische waarde van de instrumenten weer, *Fair Value Accounting (FVA)* past daarmee beter in een common law systeem, dan de regels van UK GAAP.

De business-model test is een duidelijk voorbeeld van een principles-based regel van IFRS, aangezien managers bij deze tweevoudige test een keuzevrijheid krijgen voor de classificatie en waardering van de instrumenten. Onder UK GAAP wordt weliswaar eenzelfde voorwaarde gesteld ter classificatie van de financiële instrumenten, maar managers moeten de regels zoals zij opgesteld staan in de standaarden nauwkeurig volgen om te weten of section 11 of 12 moet worden toegepast. De regeling onder UK GAAP neigt wederom naar een meer rules-based standaard dan IFRS.

3.3 Agrarische Activiteiten

Na de verschillende regels tussen UK GAAP en IFRS omtrent immateriële vaste activa, goodwill en financiële instrumenten te hebben bekeken, is in deze paragraaf het laatste verschil onderzocht. Er is gekeken naar het verschillende regels omtrent de waardering van biologische activa en agrarische productie. Binnen UK GAAP maken de regels over dit onderwerp deel uit van section 34: *'Specialised Activities'* (Financial Reporting Council, 2015). IFRS heeft voor deze activa een aparte standaard opgesteld, IFRS 41: *"Agriculture"*. In de standaarden staat eenzelfde omschrijving over wat precies onder biologische activa valt en wanneer iets een agrarische activiteit is. Ook staan in beide standaarden waarderingmethoden voor de activa. Hoewel IFRS en UK GAAP dezelfde methoden erkennen, verschilt de toepassing in beide systemen. De methoden die genoemd worden zijn de *"Fair value method"*, dit is de reële waarde methode, en de *"Cost method"*, de kostenmethode.

Bij de reële waarde methode wordt een actief op de balans genoteerd voor de waarde van zodanige goederen op een actieve markt, verminderd met de verkoopkosten. Bij de vervolgwaaarderingen wordt volgens paragraaf 34.4 gekeken

hoeveel de huidige prijs van soortgelijke goederen op een actieve markt is en vervangt deze prijs de huidige waarde op de balans. Hierbij worden veranderingen verwerkt in de winst- en verliesrekening. Wanneer er geen actieve markt aanwezig is, volgt men de regels van 34.6, hierin wordt gekeken naar andere mogelijkheden om een reële waarde te schatten. Deze manieren zijn het gebruiken van de marktprijs van vergelijkbare goederen met een verrekening voor de verschillen tussen de producten, of de meest recente transactieprijs met een verrekening voor de significante veranderingen in economische omstandigheden. Bij de waardering op basis van kosten is de eerste waardering volgens FRS 102 34.9 op twee manieren te bepalen: het laagste component van de kosten die voor het product gemaakt zijn of de geschatte verkoopprijs, of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten. Deze activa worden vervolgens afgeschreven.

Wanneer men UK GAAP toepast, krijgt men de keuze tussen deze twee waarderingmethoden. Bij IFRS is men in eerste instantie verplicht de reële waarde methode te gebruiken en enkel wanneer er geen betrouwbare schatting van de reële waarde gemaakt kan worden moet men de kostenmethode gebruiken. Dit laatste geldt ook onder UK GAAP: de kostenmethode is verplicht wanneer de reële waarde niet betrouwbaar geschat kan worden.

Wederom blijkt UK GAAP in mindere mate gebruik te maken van de waardering op basis van de reële waarde. Hoewel de keuze voor deze methode er wel is, stelt IFRS het verplicht. De reële waarde geeft een transparanter beeld en samen met de uitleg in de vorm van een toelichting past deze waarderingmethode dan ook beter in een common-law systeem. De verplichting om de kostenmethode te gebruiken wanneer de reële waarde niet betrouwbaar geschat kan worden, zorgt ervoor dat de reële economische waarde van de cijfers in stand blijft. Echter kan een algehele keuzemogelijkheid ertoe leiden dat bedrijven vanuit gewoonte of gemak zullen kiezen voor de kostenmethode, ook als de reële waarde methode relevant zou zijn.

De regels betreffende de waardering van agrarische activiteiten en biologische activa in UK GAAP zijn niet tot in de uitzonderingsgevallen precies omschreven, maar er worden twee mogelijkheden gegeven en een manager moet zelf bepalen welk hij of zij in specifieke gevallen geschikt acht. Deze regeling past goed in een principles-based systeem. Het verplichte gebruik van de reële waarde onder IFRS, met een regeling voor uitzonderingen omschreven in de standaard, lijkt meer rules-

based te zijn. Echter is er binnen de regeling van IAS 41 geen strikte omschrijving van de uitzonderingsgevallen, maar is hier discretie van managers voor nodig. Dit is een kenmerk van principles-based systemen.

3.4 Conclusie

Met deze informatie kan de eerste deelvraag beantwoord worden. De vraag luidde: “Wat zijn de voornaamste verschillen tussen IFRS en UK GAAP?”. In dit onderzoek is ten eerste het verschil in waardering van immateriële vaste activa en goodwill onderzocht. Binnen de regels van FRS 102 hebben alle immateriële activa en goodwill een eindig gebruiksduur, of dit nu bepaalbaar is of niet. Al deze activa worden dan ook op de balans gewaardeerd via de geamortiseerde kostenmethode. Onder IFRS is er echter een andere methode gekozen voor activa met een niet-bepaalbare gebruiksduur. Deze activa hebben een oneindig levensduur en worden via de reële waarde methode gewaardeerd. Vervolgens zijn de verschillende waarderingmethoden voor financiële instrumenten bekeken. Het verschil tussen IFRS en UK GAAP is dat er in FRS 102 section 11 geen mogelijkheid is financiële activa die aangehouden zijn om zowel kasstromen te generaliseren als om later te verkopen, te splitsen van de andere activa. In IFRS 9 worden deze activa gewaardeerd op basis van FVOCI, in FRS 102 vallen deze onder de geamortiseerde kostenmethode aangezien de standaard deze categorie niet erkent. Tot slot is de waardering van biologische producten en agrarische activiteiten aan bod gekomen. Er is gebleken dat UK GAAP een vrije keuze geeft of men de activa waardeert op de historische kosten of op de reële waarde, terwijl IAS 41 het gebruik van de reële waarde in eerste instantie verplicht.

Er kan geconcludeerd worden dat de regels onder IFRS meer zijn op het weergeven van de reële waarde dan de standaarden van UK GAAP. FRS 102 bevat meer opties en mogelijkheden voor bedrijven om activa te waarderen op kosten, met behulp van afschrijvingen, waar IFRS werkt met de reële waarde en waarde mutaties.

Tot slot is gebleken dat de regels van IFRS in zekere mate lijken te passen in een common-law rechtsstelsel, aangezien de standaarden van UK GAAP in vergelijking met IFRS minder transparantie bieden en de regels minder ingaan op de reële en economische waarde achter de getallen. Ook passen de standaarden van

IFRS in een common-law systeem omdat zij voorzien in een hogere mate van investeerdersbescherming dan de standaarden van UK GAAP, vanwege de tijdigheid van de verslagen. Op de tijdigheid van de regelingen zal in het volgende hoofdstuk meer in worden gegaan. UK GAAP heeft bij twee van de drie verschillen ook striktere regels, waar IFRS meer keuzevrijheid voor managers open laat. Enkel bij de regeling omtrent agrarische activiteiten is UK GAAP meer principles-based dan IFRS.

Hoofdstuk 4: Hoe beïnvloeden de verschillen tussen UK GAAP & IFRS de kwaliteitsmaatstaven?

In dit deel van het onderzoek zal de tweede deelvraag: “*Wat is de invloed van het gebruik van UK GAAP op winststuring, tijdige verlieserkenning en waarde relevantie?*” beantwoord worden. De gebruikte literatuur betreft de drie aspecten waarin UK GAAP en IFRS verschillen, zoals uit het vorige hoofdstuk bleek, en de invloed van iedere variant op de drie maatstaven van kwaliteit. Ook zijn onderzoeken gebruikt waarin de invloed van meer principles-based systemen op de maatstaven is onderzocht, zodat de deelvraag volledig beantwoord kon worden.

4.1 Winststuring

De eerste kwaliteitsmaatstaf die in het theoretisch kader besproken werd, is de hoeveelheid winststuring die plaatsvindt in een bedrijf. Hoe minder winststuring, des te betrouwbaarder zijn de verslagen. Dit moet relatief gezien worden. Het Verenigd Koninkrijk is een land met sterke investeerdersbescherming, wat betekent dat er door landelijke reguleringen een lage mate van winststuring zal voorkomen, ongeacht de geldende standaard (Renders & Gaeremynck, 2007) & (Leuz, Nanda, & Wysocki, 2003). Hoewel de winststuring niet is onderzocht in de situatie waarin het Verenigd Koninkrijk nu verkeerd, zijn er weldegelijk eerdere onderzoeken naar dit onderwerp verricht, maar dan in een andere context.

Iatridis (2010) onderzocht wat het effect was van de implementatie van IFRS in het Verenigd Koninkrijk op winststuring. Hoewel de oude standaarden van UK GAAP nog golden in het Verenigd Koninkrijk ten tijde van de invoering van IFRS, blijft dit onderzoek relevant. Iatridis trekt geen conclusies vanuit verschillen in specifieke regelingen van IFRS en UK GAAP, maar hij bekijkt de algemene aspecten van de standaarden. Hij ondervond dat IFRS een hogere mate van toelichting vereist, wat voor minder informatie asymmetrie tussen investeerders en bedrijven zorgt (Iatridis, 2010). Er is daardoor meer transparantie en minder winststuring, aangezien de sturing eerder zichtbaar zou zijn voor gebruikers (Ismail, Kamarudin, van Zijl, & Dunstan, 2013). Verder vond Iatridis (2010) in zijn onderzoek dat winststuring over het algemeen daalde bij het gebruik van IFRS ten opzichte van UK GAAP.

Het eerste verschil tussen UK GAAP en IFRS dat in het vorige hoofdstuk naar voren kwam, is dat IFRS gebruik maakt van bijzondere waardeverminderingen voor de waardering van bepaalde activa, waar UK GAAP deze amortiseert. Francis, Hanna & Vincent (1996) onderzochten de keuzevrijheid van managers wat betreft de grootte en timing van afwaarderingen, waar bijzondere waardeverminderingen onder vallen. Zij concluderen dat managers gebruikmaken van de afwaarderingen voor *earnings smoothing* en *big bath accounting*, twee vormen van winststuring. Hoewel dit onderzoek verouderd is en betrekking heeft op de standaarden van US GAAP is deze probleemstelling tot op heden relevant, ook onder IFRS. Een andere manier waarop bijzondere waardeverminderingen winststuring veroorzaakte werd gevonden door Duh, Lee en Lin (2009). Zij vonden dat IFRS de mogelijkheid geeft bijzondere waardeverminderingen uit een voorgaande periode in een latere periode teniet te doen om de winst in de latere periode hoger te doen lijken. Dit overdrijven van kosten om dezelfde kosten in slechtere periodes te laten dalen werd de “*cookie jar*” techniek genoemd (Duh, Lee, & Lin, 2009). De auteurs concludeerden dat bedrijven die grotere bijzondere waardeverminderingen erkennen, waarschijnlijker de bijzondere waardeverminderingen terugdraaien als dit een terugval van de winst doet voorkomen (Duh, Lee, & Lin, 2009). Ook Alves (2013) onderzocht het verband tussen bijzondere waardeverminderingen en winststuring, maar in tegenstelling tot de vorige twee onderzoeken bekeek hij de vrijheid die managers hebben bij het bepalen van de realiseerbare waarde van een actief binnen de Portugese markt. Alves (2013) concludeerde dat mogelijkheden tot winststuring worden opgewekt als managers keuzevrijheid hebben in het schatten van verschillende parameters, en dat IFRS deze keuzevrijheid strikter zou moeten inperken. Sahut, Boulerne en Teulon (2011) merkten tot slot in hun onderzoek naar informatievoorziening van IFRS ten opzichte van lokale standaarden in Europa met betrekking tot immateriële vaste activa, op dat waardering door middel van afschrijvingen ook winststuring kan veroorzaken, vanwege de discretie die managers krijgen in het bepalen van de gebruiksduur van de activa. Deze vorm van winststuring kan onder de bijzondere waardeverminderingenmethode niet voorkomen.

Vervolgens betrof het tweede verschil tussen UK GAAP en IFRS de waardering van financiële instrumenten. In het vorige hoofdstuk is aangetoond dat IFRS eerder de reële waarde methode toepast dan UK GAAP, aangezien IFRS een extra subcategorie heeft: FVOCI. Volgens Onali en Ginesti (2014) verbetert IFRS 9

ten opzichte van IAS 39 de internationale vergelijkbaarheid van de verslaggevingsstandaarden en vermindert de nieuwe regeling de informatieasymmetrie tussen investeerders en managers. Aangezien FRS 102 section 11 op IAS 39 gebaseerd is, kan deze conclusie relevant geacht worden. Palea (2014) onderzocht of externe verslagen met waarderingen volgens de reële waarde methode meer informatie verschafte voor gebruikers, of niet. Uit het onderzoek bleek dat investeerders verslagen transparanter achten, omdat de reële waarde ook de huidige omstandigheden op de markt weergeven. Meer transparantie zou minder winststuring aan kunnen tonen. Ook zou de introductie van IFRS 9 volgens Palea (2014) een vermindering van de informatieasymmetrie tussen investeerders en bedrijven rondom financiële instrumenten betekenen, wat kan leiden tot minder winststuring. Palea (2014) concludeert dat bedrijven in hun verslagen zowel de reële waarde methode als de historische kostenmethode zouden moeten toepassen. De historische kostenmethode toont de investeringskeuze en de reële waarde methode toont de verwachte kasstromen die de investering zal genereren.

Tot slot is onderzocht of de keuzevrijheid die UK GAAP biedt voor de waarderingmethode van biologische activa tot meer of minder winststuring leidt dan de verplichte waardering op reële waarde, zoals IFRS deze vereist. Herbohn & Herbohn (2006) geven aan dat de resultaten van agrarische bedrijven meer volatiel zijn wanneer er gebruik wordt gemaakt van FVA, aangezien waarde mutaties via de winst- en verliesrekening lopen. Wanneer er sprake is van volatiele winsten is er geen sprake van *earnings smoothing*, een vorm van winststuring zoals Barth et al. (2008) deze omschreven. In het artikel van Goncalves en Lopes (2014) wordt verwezen naar de onderzoeken van Agrilés, Bosch, Bladon & Monllau en die van Silva, Figueira, Pereira & Ribero, waarin tevens winststuring op FVA van biologische producten werd onderzocht. Agrilés et al. schreven in hun boek dat FVA het principaal-agent probleem vermindert. Managers handelen betrouwbaarder waardoor de informatieasymmetrie, en dus de mogelijke winststuring en het principaal-agent probleem verminderen. Silva et al. gaven aan dat de verslagen meer toelichtingen bevatten, de toelichtingen bevatten bedrijfsspecifieke informatie en verminderen de informatieasymmetrie tussen investeerders en managers. Winststuring komt door de betere transparantie de verslagen minder voor bij FVA. FVA heeft in dit geval een positief effect op winststuring. Echter is deze mogelijkheid er ook onder UK GAAP. De vraag is of het verplichtstellen van FVA wel of niet gunstig is. Hierover is het

volgende geschreven. Elad (2004) noemde in zijn onderzoek dat de enige mogelijkheid van IAS 41 om de historische kostenmethode toe te passen, namelijk als de reële waarden niet betrouwbaar kunnen worden geschat, ontoereikend. In gevallen waar geen actieve markt is, maar wel schattingen gemaakt kunnen worden om tot een reële waarde te komen, is FVA onder IFRS verplicht. Dit leidt tot verschillende benaderingen van de reële waarde onder verschillende managers (Elad, 2004). Volgens Herbohn en Herbohn (2006) betekent dit dat de benaderingen subjectief zijn. Deze subjectiviteit is volgens hen zorgzaam, omdat het een mogelijkheid tot manipulatie, bijvoorbeeld in de zin van winststuring, kan veroorzaken (Herbohn & Herbohn, 2006). FVA werkt dus in de meeste gevallen positief ten opzichte van de kostenmethode, maar er zijn nog verduidelijkende regels gewenst wanneer geen actieve markt voor de activa bestaat.

Uit deze paragraaf kan geconcludeerd worden dat de invoering van UK GAAP een overwegend negatief effect zou hebben op de kwaliteit van accounting als gekeken wordt naar de eerste kwaliteitsmaatstaf. Winststuring lijkt in mindere mate voor te komen bij IFRS ten opzichte van UK GAAP op het gebied van financiële instrumenten en biologische activa. Onder de bijzondere waardeverminderingmethode voor immateriële vaste activa en goodwill lijken mogelijkheden te zijn voor goodwill, hoewel het ook mogelijkheden van de afschrijvingenmethode wegneemt.

4.2 Tijdige Verlieserkenning

In deze paragraaf zijn UK GAAP en IFRS gerelateerd aan het volgende kwaliteitskenmerk, de tijdige verlieserkenning. Financiële externe verslagen in common-law rechtsstelsels zijn volgens Ball et al. (2000) over het algemeen tijdiger dan de verslagen in code-law landen, omdat verliezen sneller opgenomen worden. Hoewel Iatridis (2010) tijdige verlieserkenning niet als aparte maatstaf voor de kwaliteit van de standaarden erkent, maar als onderdeel van winststuring, heeft het Verenigd Koninkrijk hier weldegelijk baat bij vanwege het belang in een common-law land. Uit het onderzoek van Iatridis (2010) blijkt dat IFRS ten opzichte van de oude UK GAAP grote verliezen tijdiger toont, maar hij gaat niet in op de reden hiervoor.

Het onderzoek van AbuGhazaleh, Al-Hares & Roberts (2011) bekeek het effect van de *impairment method* in het Verenigd Koninkrijk op de keuzes die managers maken bij het bepalen van waardeverliezen. Zij vonden in hun onderzoek

binnen de top 500 Britse bedrijven ook een positieve invloed van de bijzondere waardeverminderingen methode op tijdige verlieserkenning. AbuGhazaleh et al. (2011) geven daarbij wel aan dat het voor tijdige verlieserkenning van belang is dat er een jaarlijkse test uitgevoerd wordt om de waardevermindering te bepalen. Wanneer managers zelf mogen bepalen of en wanneer een waardevermindering heeft plaatsgevonden, kan de tijdige verlieserkenning teniet gaan door een verkeerde behandeling van deze keuzevrijheid. Een ander onderzoek dat zich betrok op bijzondere waardeverminderingen onder IFRS, is dat van Chalmers, Godfrey & Webster (2011). In dit onderzoek is gekeken welk van de waarderingmethoden voor goodwill de onderliggende economische waarde het beste weergaf in de verslagen in Australië, waar de nationale standaard (AGAAP) en IFRS op dezelfde manier van elkaar verschillen als UK GAAP en IFRS. Chalmers et al. (2011) gaven aan dat de bijzondere waardeverminderingenmethode waardeverliezen van de investeringen gelijk opneemt als verliezen in de winst, waardoor investeerders direct informatie krijgen over de gedaalde waarde. Ook in het onderzoek van van Hulzen, Alfonso, Georgakopolous en Sotiropoulos (2011) werd geconcludeerd dat de weergave van goodwill onder de bijzondere waardeverminderingenmethode zorgt voor een tijdigere weergave van het economische resultaat dan wanneer goodwill afgeschreven wordt. De rendementen voor investeerders van periodes dicht bij balansdatum hadden een grotere samenhang met de geboekte winsten bij de bijzondere waardeverminderingenmethode dan bij de afschrijvingenmethode (van Hulzen, Alfonso, Georgakopolous, & Sotiropoulos, 2011). De verslagen toonden ook de werkelijke verandering in economische waarde van een bedrijf nauwkeuriger. Wel gaven van Hulzen et al. (2011) aan dat deze interpretaties beïnvloed zijn door andere variabelen dan de kosten van afschrijving of waardevermindering.

Na de economische crisis kwam er veel kritiek op FVA voor financiële instrumenten. De reële waarde methode zou een procyclische werking hebben in een financieel slechte periode (Laux & Leuz, 2010). Toch is het IASB met IFRS 9 nog een stapje verder gegaan in het gebruik van FVA. Een reden hiervoor is dat reële waarde accounting onder financiële instrumenten tijdiger geacht wordt dan de afschrijvingenmethode. Laux en Leuz (2010) geven in hun onderzoek aan dat reële waarde accounting de crisis zelfs in had kunnen perken, aangezien de verliezen die zich voordoen direct opgenomen worden in de verslagen, wat bij de afschrijvingenmethode niet direct gebeurt. Wanneer deze verliezen vroeg zichtbaar

zijn kunnen maatregelen tijdig getroffen worden (Laux & Leuz, 2010). Ook volgens Barth (2006), die in haar onderzoek de vraag beantwoordde hoe schattingen van toekomstige waardes in hedendaagse verslagen kunnen worden geïmplementeerd, moet FVA aangemoedigd worden. Het gebruik van FVA is volgens haar een manier om de tijdigheid van verslagen te verbeteren, aangezien de reële waarde methode veranderingen in economische omstandigheden reflecteert wanneer deze omstandigheden ook daadwerkelijk veranderen (Barth M. , 2006). Dit geldt ook voor waardeverliezen van financiële instrumenten: als een waardevermindering zich voordoet, wordt het verlies gelijk in de waarde van het financieel instrument verwerkt.

Het artikel van Barth (2006) specificeert zich niet op een bepaalde groep activa en is daarom ook te betrekken op de waardering van biologische activa. FVA is over het algemeen positief als we het betrekken op tijdige verlieserkenning. Een onderzoek dat wel specifiek ingaat op agrarische activiteiten is dat van Herbohn en Herbohn (2006). In dit onderzoek komt ter sprake dat ongerealiseerde, verwachte winsten aan de reële waarde van een biologische actief worden toegevoegd. Biologische activa fluctueren meer dan andere activa in waarde, aangezien zij afhankelijk zijn van veel externe factoren, zoals weersomstandigheden en grondstofprijzen (Herbohn & Herbohn, 2006). Wanneer ongerealiseerde winsten aan de reële waarde worden toegevoegd, kan de waarde een onrealistisch beeld geven, maar aan de andere kant zorgt het toevoegen van deze informatie wel voor tijdige verslagen (Herbohn & Herbohn, 2006). Eventuele waardeverliezen geven investeerders relevante informatie om hun investeringen te beheren in de huidige en toekomstige perioden (Herbohn & Herbohn, 2006). Tot slot benoemt Elad (2004) in zijn onderzoek het feit dat biologische activa gedurende hun leven veranderen, een “biological change”. Hierbij kan gedacht worden aan de gehele weg van veranderingen van een ei tot een haan, of van een zaadje tot een appelboom. Dit zijn ‘natuurlijke’ evoluties, die de reële waarde van het actief continu doen wijzigen. Door de reële waarde methode toe te passen worden deze veranderingen tijdig weergegeven in de verslagen (Elad, 2004). De laatste twee artikelen lijken argumenten te geven tegen de keuzemogelijkheid van UK GAAP, aangezien zij tonen dat de reële waarde van biologische activa weliswaar fluctuerend is, maar dat weergave volgens FVA de verslagen tijdiger maakt. Wanneer managers een keuze krijgen om de historische kostenmethode te gebruiken, zullen zij deze keuze aangrijpen om kosten en tijd te sparen, terwijl de kwaliteit van de verslagen dan daalt.

Met betrekking tot de tweede kwaliteitsmaatstaf kan geconcludeerd worden dat UK GAAP een minder goede invloed heeft dan IFRS. De verslagen erkennen verliezen tijdiger onder IFRS. De verbeterde tijdigheid van de verslagen is dan ook een van de redenen die het IASB geeft om de reële waarde methode steeds meer in te voeren. Dit wordt door verschillende literatuurstukken bevestigd. Wel moeten de regels die gesteld worden duidelijk zijn voor de managers, om winststuring te voorkomen.

4.3 Waarde Relevantie

Tot slot zal de relevantie van de verslagen onder de regelingen van UK GAAP en IFRS onderzocht worden. De standaarden die de meeste economische waarde aan de getallen in de verslagen toevoegen worden beter geacht, investeerders moeten hun beslissingen kunnen baseren op de gepubliceerde waardes. In zijn onderzoek naar de implementatie van IFRS in het Verenigd Koninkrijk concludeert Iatridis (2010) dat de implementatie van IFRS een positieve invloed heeft op de waarde relevantie ten opzichte van de oude UK GAAP, door de relaties te onderzoeken tussen boekwaarden op de balans en de winst per aandeel. Waar Iatridis (2010) inging op de algemene verbetering van de externe financiële verslaggeving onder IFRS, hebben Choi, Peasnell en Toniato (2013) een onderzoek gedaan naar het specifieke effect van de implementatie van IFRS in het Verenigd Koninkrijk op waarde relevantie. In het onderzoek is de voorspellende waarde van de verslagen onder IFRS en UK GAAP onderzocht, door te kijken of de gerapporteerde resultaten zodanige informatie kunnen bevatten dat er minder gebruik gemaakt wordt van analytische voorspellingen (Choi, Peasnell, & Toniato, 2013). Choi et al. (2013) concluderen dat IFRS voor een verbetering zorgt in de bijdrage van accounting informatie op de besluitvorming van investeerders en daarmee de aandelenprijzen op de Britse markt, dus dat de invoering van IFRS in het Verenigd Koninkrijk relevantere waardes toont dan UK GAAP.

In de vorige paragraaf kwam het onderzoek van Chalmers et al. (2011) ter sprake, die een afweging maakt tussen IFRS en AGAAP. AGAAP heeft eenzelfde regeling als UK GAAP omtrent goodwill. Dit onderzoek was gericht op het vinden van de standaard met de hoogste waarde relevantie, waar tijdige verlieserkenning een factor speelt. Zij concluderen dat de associatie tussen de bijzondere

waardeverminderingen en de investeringsmogelijkheden van een bedrijf sterker is dan het verband tussen afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen (Chalmers, Godfrey, & Webster, 2011). Dit houdt volgens de auteurs in dat de bijzondere waardeverminderingenmethode de vermindering van investeringsopties beter weergeeft dan de afschrijvingenmethode. De *impairments* van goodwill geven de economische waarde van de getallen beter weer, deze methode heeft dus een hogere waarde relevantie (Chalmers, Godfrey, & Webster, 2011). Daarbij komt volgens het onderzoek van Li, Amel-Zadeh & Meeks (2010) dat managers via bijzondere waardeverminderingen van immateriële vaste activa aan investeerders veranderingen weergeven in hun winstvoorspellingen over deze activa. Aangezien dit onder andere methoden niet gebeurt, geeft de bijzondere waardevermindering volgens hen een kwalitatieve verbetering in de toelichting van verslagen. Li et al. (2010) voeren hun onderzoek uit binnen de Britse aandelenmarkt en concluderen dat een *impairment* van goodwill gerelateerd is aan een daling in de marktwaarde van het bedrijf, en dat de waarde relevantie van de afschrijvingenmethode nihil is (Li, Amel-Zadeh, & Meeks, 2010). In tegenstelling tot deze onderzoeken concluderen van Hulzen et al. (2011) dat de waarde relevantie van de verslagen daalt wanneer goodwill gewaardeerd wordt via de bijzondere waardeverminderingenmethode. In het onderzoek onderzochten zij de invloed die een waardevermindering van goodwill had op de aandelenprijzen van Europese bedrijven en zij vonden dat bijzondere waardeverminderingen de economische en commerciële gebeurtenissen beter weergaven, maar dat de getallen voor investeerders lastiger te interpreteren zijn (van Hulzen, Alfonso, Georgakopoulos, & Sotiropoulos, 2011).

Wat betreft de invloed van FVA voor financiële instrumenten op de waarde relevantie van de verslagen is een debat gaande. Magnan, Menini en Parbonetti (2015) benoemen in hun onderzoek deze discussie. Voorstanders van FVA voor financiële instrumenten vinden dat de informatie die getoond wordt nuttiger is, waar tegenstanders de getoonde informatie juist verwarrend vinden (Magnan, Menini, & Parbonetti, 2015). Song, Thomas en Yi (2010) merkten deze discussie ook op en onderzochten naar aanleiding hiervan de waarde relevantie van de nieuwe US GAAP verslaggevingsstandaard FAS 157, waar FVA in het algemeen wordt gedefinieerd. Song et al. (2010) betrekken de reële waarde methode op de verslaggeving voor banken, waar veel gebruik wordt gemaakt van financiële instrumenten. Zij concluderen dat FVA in het algemeen voor meer waarde relevantie zorgt voor

investeerders, maar dat de mate van waarde relevantie varieert door de kracht van het bestuur van een onderneming (*“the strength of corporate governance”*). Ook zijn verslagen met een uitgebreidere toelichtingen volgens de auteurs meer waarde relevant (Song, Thomas, & Yi, 2010). Met betrekking tot IFRS 9 benoemen Onali en Ginesti (2014) tot slot dat de implementatie van de nieuwe regeling een positief effect heeft op de markt, aangezien aandelenwaardes volgens investeerders stijgen.

Ook lijkt de literatuur over de invloed van reële waarde accounting bij biologische activa op waarde relevantie positief te zijn. Ten eerste schrijven Lefter en Roman (2007) dat FVA en de daarbij behorende toelichtingen een hoge informatieve waarde hebben voor investeerders aangezien zij op deze manier beter kunnen schatten wanneer toekomstige kasstromen gegenereerd zullen worden. Het feit dat winsten en verliezen direct in de winst- en verliesrekening erkend worden geeft volgens hen de meer waarde relevantie, omdat investeerders iedere periode de prestaties van managers kunnen meten, wat helpt in hun beslissingsmodel (Lefter & Roman, 2007). Voor gebruikers van de verslagen heeft IAS 41 een hogere waarde relevantie, schrijft Elad (2004). Gebruikers vinden de verslagen gemakkelijker te interpreteren, aangezien de economische waardeveranderingen achter de biologische veranderingen van de activa beter in de verslagen weergegeven worden (Elad, 2004). Om deze waardeveranderingen weer te geven met historische kosten-accounting brengt hoge kosten met zich mee (Elad, 2004). Toch noemt Elad (2004) het feit dat de waarde relevantie van FVA afneemt wanneer het wordt toegepast op gevallen waar geen actieve markt voor de getallen bestaat.

Hiermee kan voor de laatste kwaliteitsmaatstaf geconcludeerd worden dat IFRS een hogere waarde relevantie heeft dan de regelingen van UK GAAP. Voor alle drie de verschillen tussen de standaarden zijn de regels van UK GAAP minder waarde relevant dan die van IFRS. Deze conclusie kan getrokken worden door de verschillende literatuurstukken die zich betrekken op waarde relevantie specifiek, maar ook de conclusies van de vorige paragrafen bevestigen dit. In het theoretisch raamwerk bleek tijdigheid samen te hangen met winststuring in de verslagen, aangezien tijdige verlieserkenning duidt op minder winststuring. Vervolgens is gebleken dat verslagen waar winststuring wordt toegepast, minder waarde relevant zijn.

4.4 Conclusie

De vorige paragrafen hebben een duidelijk beeld gegeven van de invloed van de regelingen van IFRS en UK GAAP op de winststuring, tijdige verlieserkenning en waarde relevantie. Met deze informatie kan de tweede deelvraag beantwoord worden. Het antwoord op de vraag: “*Wat is de invloed van het gebruik van UK GAAP op winststuring, tijdige verlieserkenning en waarde relevantie?*” is dat de invloed negatief lijkt te zijn. IFRS en UK GAAP zijn in het algemeen bekeken voor alle drie de kwaliteitsmaatstaven, maar ook de verschillende regelingen zijn specifiek bekeken. In het algemeen heeft de implementatie van UK GAAP geen positieve invloed op winststuring, tijdige verlieserkenning en waarde relevantie en wanneer de verschillende regels bekeken worden, blijkt dit resultaat ook te gelden. De bijzondere waardeverminderingmethode voor immateriële vaste activa en goodwill, het toegenomen gebruik van FVA voor financiële instrumenten en de verplichte toepassing van de reële waarde methode zorgt voor tijdigere en transparantere verslagen, waardoor de waarde relevantie stijgt en de winststuring afneemt. Echter was de invloed van de standaarden IFRS op winststuring niet volledig positief. Tegenstanders meenden dat winststuring toe zou kunnen nemen door de discretie die managers krijgen bij de bepaling van de waardes.

Ter afsluiting van dit hoofdstuk moet geconcludeerd worden dat niet alleen de invloed van de regels van IFRS op de kwaliteitsmaatstaven positiever lijkt te zijn. Ook kan gezegd worden dat de conclusie uit het vorige hoofdstuk, dat IFRS beter in het common-law rechtsstelsel van het Verenigd Koninkrijk past, door de literatuur gewaarborgd wordt. Namelijk door de betere weergave van de economische waarde achter de getallen, de betere waarde relevantie, en door de betere transparantie van de verslagen, vanwege de mindere informatieasymmetrie.

Hoofdstuk 5: Gevolgen voor de jaarrekening

In dit hoofdstuk is een case study uitgevoerd, waarin de implicaties van een overstap van IFRS naar UK GAAP voor drie verschillende Britse beursgenoteerde bedrijven zijn bekeken. In eerdere hoofdstukken zijn de verschillen tussen de standaarden naar voren gekomen en is de invloed van ieder van deze verschillen op de drie maatstaven voor kwaliteit van externe financiële verslaggeving aangetoond. Ter beantwoording van de hoofdvraag zullen nu de verschillende regelingen en hun invloeden bekeken worden aan de hand van actuele jaarrekeningen. Er is voor elk verschil tussen de standaarden naar een ander bedrijf te gekeken. De waardering van immateriële vaste activa en goodwill is in de jaarrekening van Marks & Spencer plc (M&S) onderzocht, de verschillende regels omtrent financiële instrumenten worden in de jaarrekening van Lloyds Banking Group plc (LBG) geanalyseerd en voor de verschillende waarderingmogelijkheden van biologische activa is de jaarrekening van Cranswick bekeken. Er is gekeken hoe elk bedrijf de jaarrekening opstelt met de regels van IFRS en wat de gevolgen zijn bij een wissel naar UK GAAP.

5.1 Marks & Spencer

De jaarrekening van M&S is onderzocht met betrekking tot de waardering van immateriële vaste activa en goodwill. M&S is een van de leidende warenhuis concerns in het Verenigd Koninkrijk, met een uitgestrekte collectie: van dameslingerie tot etenswaren. M&S heeft bij het opstellen van de jaarrekening de regels van IFRS aangehouden. Het eerste dat opvalt in de balans, is dat goodwill niet expliciet genoteerd staat. Uit de eerste toelichting: “accounting policies” blijkt dat goodwill onder de post “intangible assets” valt. Onder toelichting 14: “intangible assets” staat de post nader uitgelegd. De immateriële activa van M&S kunnen in vier categorieën opgesplitst worden: goodwill, merknamen, computer software en computer software in ontwikkeling.

M&S houdt bij de waardering van de immateriële activa IAS 38 aan. Verworven merknamen worden op de balans gewaardeerd op twee manieren: tegen kosten, er wordt geschat dat de merknamen een eindige levensduur van 15 jaar hebben, die vervolgens worden afschrijvingen op lineaire basis, en volgens bijzondere waardeverminderingen: activa met een oneindige levensduur worden door

impairment tests gewaardeerd. Als er een indicatie is dat merknamen met eindige levensduur aanzienlijk in waarde verminderd zijn, dan kan er een bijzondere waardevermindering plaatsvinden. Deze bijzondere waardeverminderingen worden verwerkt via de winst- en verliesrekening. De kosten met betrekking tot computer software worden ook gekapitaliseerd en op lineaire basis over 3 tot 10 jaar afgeschreven. Computer software onder ontwikkeling wordt op de balans op historische kosten gewaardeerd, maar als blijkt dat er een waardevermindering ontstaan is, dan wordt deze direct aangemerkt. Goodwill wordt geacht een oneindige gebruiksduur te hebben en wordt via de bijzondere waardeverminderingenmethode gewaardeerd, met jaarlijkse *impairment-tests*. Verliezen worden verrekend in de winst- en verliesrekening.

Wanneer M&S de jaarrekening op zou stellen volgens de regels van UK GAAP zou de waardering van een deel van de merknamen en beide componenten van computer software op dezelfde manier geschieden. Echter wordt goodwill onder UK GAAP anders gewaardeerd, zoals in hoofdstuk 3 is opgemerkt. Goodwill heeft in dat geval een gebruiksduur van vijf jaar en wordt op basis van de lineaire methode afgeschreven. In het overzicht in de toelichting is te zien dat de impairments van goodwill willekeurig voor lijken te komen; in 2014 daalde de waarde met 34,4 miljoen pond, in 2015 veranderde er niets en in 2016 daalde de goodwill weer met 19,1 miljoen pond. Maar ook blijkt dat de waarde in het afgelopen jaar steeg met 6,2 miljoen pond. Uit het relatief grote waardeverlies in 2014 en de ontbrekende *impairment* in 2015 blijkt dat grote verliezen niet over langere periodes gespreid worden. Dit is terug te koppelen aan de literatuur die betrekking had op tijdige verlieserkenning, aangezien uit het artikel van AbuGazaleh (2011) bijvoorbeeld ook bleek dat managers verliezen tijdiger boeken onder de *impairment method*. Volgens dit artikel was het van belang voor de winststuring dat de testen jaarlijks plaatsvinden, ook dit is het geval. Vervolgens is in de schriftelijke toelichting op de getallen te lezen hoe de bijzondere waardeverminderingen geschat worden en via welke *Cash Generating Units (CGU's)* de waarde van de goodwill wordt vastgesteld, zodat investeerders een duidelijk beeld hebben van de betekenis van de waarde op de balans. Nog concreter dan deze "algemene uitleg" is de noot in toelichting 14 waarin de herkomst van de 6,2 miljoen pond nieuwe goodwill, goodwill ontstaan bij de verwerving van de overige 50% van de aandelen in een franchise, uitgelegd staat. Deze toelichting geeft de economische waarde van de getallen op de balans weer,

terwijl deze toelichting niet gegeven staat voor de andere immateriële goederen, die gewaardeerd worden volgens de kostenmethode.

Er kan geconcludeerd worden dat de waarde van de goodwill op de balans relevanter zijn onder IFRS bij M&S, wanneer we deze bevindingen koppelen aan het artikel van Chalmers et al. (2011). De combinatie van tijdige verlieserkenning en uitgebreide toelichting werden volgens Ball et al. (2000) als voornaamste kenmerken van een passende standaard in een land met een common-law rechtsstelsel gezien. M&S heeft haar grootste marktaandeel op de Britse markt, in het Verenigd Koninkrijk is het bedrijf beduidend groter dan in andere gebieden. Dit zou betekenen dat het voor M&S beter is IFRS te blijven gebruiken; zowel voor de kwaliteit van de verslagen als voor de positionering in het common-law rechtsstelsel van het Verenigd Koninkrijk.

5.2 Lloyds Banking Group

Ter bestudering van de implicaties van de verschillende regels in IFRS en UK GAAP voor de waardering van financiële instrumenten is de jaarrekening van Lloyds Banking Group plc (LBG) gekozen. LBG is een van de grootste Britse financiële instituten. Warenhuis concerns en andere verkoopbedrijven zoals M&S en Cranswick hebben minder te maken met financiële instrumenten. Voor LBG is het echter een belangrijke groep activa en passiva. Dit blijkt ook uit de balans van LBG, waar verschillende posten voor alle verschillende financiële instrumenten op de balans zijn genoteerd. Voor de waardering van de financiële instrumenten houdt LBG IAS 39 aan, vanaf januari 2018 zal IFRS 9 in gebruik gesteld worden. De mogelijke gevolgen voor de jaarrekening zijn reeds geanalyseerd en het blijkt dat de implementatie van IFRS 9 geen grote impact zal hebben op de huidige waarderingsgronden. In toelichting 2 is aangegeven dat LBG nu gebruik maakt van FVPL, FVOCI en de geamortiseerde kostenmethode en dat de classificatie lijkt op de *business model test*. Daarom is het in deze case study relevant te focussen op de waarderingsmethoden die gehanteerd worden en deze te vergelijken met de gronden van FRS 102 section 11 & 12.

In toelichting 49 is een overzicht gemaakt van alle financiële instrumenten en hun balanswaarde, geclassificeerd per waarderingsmethode. In het vervolg van de toelichting wordt uitgebreid uiteengezet hoe de reële waarde van de financiële

instrumenten wordt bepaald. Echter wordt er in de verschillende schema's niet duidelijk weergegeven wat de bijzondere waardevermindering van elk financieel instrument is geweest voor het afgelopen jaar; er is weergegeven dat de waarde van de financiële activa die volgens de FVPL methode worden gewaardeerd, uitgezonderd van de derivaten, december 2015 140,536 miljard pond was en dat de activa aan het einde van 2016 een waarde hebben van 151,174 miljard pond. De waarde van de financiële activa die volgens de FVOCI methode worden gewaardeerd was december 2015 33,032 miljard pond en aan het einde van 2016 56,524 miljard pond. Deze toenames worden niet toegelicht. De bedragen van de bijzondere waardeverminderingen staan echter toegelicht in toelichting 12. In 2016 was de totale waarde van de *impairments* 752 miljoen pond, terwijl dit in 2015 maar 390 miljoen pond was. Volgens Barth (2006) is het tijdig erkennen van waardeverliezen een verbetering van de verslagen. Het resultaat daalt nu als de economische omstandigheden waarin de activa verkeren verslechteren, omdat zij daardoor waarde verliezen wat doorgevoerd wordt in de winst- en verliesrekening. Terwijl het resultaat bij de lineaire afschrijvingsmethode elk jaar met hetzelfde bedrag aan afschrijvingskosten daalt. (Barth M. , 2006). UK GAAP kent de FVPL methode ook. Met betrekking tot die activa zal er in de verslagen niet veel veranderen wanneer een wissel van standaarden doorgevoerd zou worden.

Toelichting 49 geeft vervolgens een schema met betrekking tot de financiële instrumenten die via de geamortiseerde kostenmethode worden gewaardeerd. In het schema wordt voor elke groep activa de huidige balanswaarde en de huidige reële waarde weergegeven. Het blijkt dat LBG in 2016 helemaal geen *held-to-maturity investments* had, terwijl deze in 2015 voor 19,808 miljard pond op de balans stonden en een reële waarde hadden van 19,851 miljard pond. De reële waardes zijn op dezelfde manier geschat als de andere financiële instrumenten. Het tonen van de zowel de boekwaarde als de reële waarde van de activa die gewaardeerd worden op basis van de geamortiseerde kostenmethode is in overeenstemming met de conclusie uit het onderzoek van Palea (2014). Palea gaf aan dat de weergave van de historische kostenmethode investeerders een goed beeld geeft om te oordelen of managers goede keuzes maken voor het bedrijf, maar geen goed beeld verschaft van de waarde van een actief om investeringen op te baseren. Dit laatste doet de reële waarde wel, maar FVA geeft de waarde van de door managers gedane investeringen minder goed weer. Wanneer de verslagen van LBG opgesteld zouden

worden onder de regels van UK GAAP, zouden de financiële instrumenten die nu via de FVOCI gewaardeerd worden op basis van de geamortiseerde kostenmethode op de balans staan. Als LBG haar toelichting onder UK GAAP op dezelfde manier opstelt, worden de investeerders op de, volgens Palea (2014), meest volledige manier weergegeven.

Een nadeel van de geamortiseerde kostenmethode is dat waardeverliezen niet in het resultaat doorberekend worden, maar afschrijvingen wel als kosten terugkomen (Laux & Leuz, 2010). De afschrijvingskosten van de financiële instrumenten worden in de winst- en verliesrekening niet expliciet genoemd, noch worden zij in verdere toelichting uiteengezet. In het geconsolideerde schema voor niet gerealiseerde resultaten wordt daarentegen duidelijk aangegeven welke waardeveranderingen *available-for-sale financial assets* ondergaan hebben. Dit is de groep activa die volgens FVOCI gewaardeerd worden. In de geconsolideerde OCI rekening is opgesomd welke verliezen door her-classificaties komen en welke verliezen het gevolg zijn van een verandering in de reële waarde van de financiële activa. De waardeverliezen worden in dit geval niet direct van het resultaat afgehaald, maar pas wanneer blijkt dat zij zich daadwerkelijk hebben voorgedaan. Volgens Song et al. (2010) bevat de reële waarde methode een hogere mate van waarde relevantie en wordt dit versterkt wanneer de toelichting uitgebreid is. Met betrekking tot de verwerking van kosten en verliezen in het resultaat geeft de geamortiseerde kostenmethode veel minder informatie dan de FVOCI methode. De toelichting bij de methodes is tot slot ook minder uitgebreid; met betrekking tot FVA worden alle gebruikte technieken in toelichting 2 en 49 in woorden uitgelegd, de berekening van de amortisatiekosten wordt daarentegen niet toegelicht.

De overstap van IFRS naar UK GAAP zou voor LBG betekenen dat een groep activa die nu voor hun de reële waarde op de balans staan, volgens de geamortiseerde kostenmethode gewaardeerd moet worden. Dit lijkt negatieve gevolgen te hebben voor de kwaliteit van de verslagen. De minder uitgebreide toelichting bij deze methode zorgt ervoor dat de transparantie van de verslagen daalt. Ook zijn de getallen die de waardes van de financiële activa die volgens de geamortiseerde kostenmethode gewaardeerd worden en de waarde van het resultaat minder relevant voor het maken van beslissingen voor investeerders, omdat zij de achterliggende economische waarde minder weergeven. Dit laatste kan LBG gedeeltelijk compenseren door in de toelichting eenzelfde schema als nu op te

nemen, waar zowel de boekwaarde als de reële waarde wordt getoond. Dit brengt voor LBG extra kosten met zich mee. Het opstellen van de verslagen volgens IFRS is dus zowel voor de investeerders van LBG als voor LBG zelf voordelig. In het algemeen passen transparantere verslagen en uitgebreidere toelichtingen beter in een land waar principles-based verslagen gewenst zijn. Dit is het geval in het Verenigd Koninkrijk. Ook lijkt IFRS wederom beter aan te sluiten op de behoeftes van investeerders binnen het common-law rechtsstelsel in het Verenigd Koninkrijk.

5.3 Cranswick

Het laatste bedrijf dat in deze case study onderzocht zal worden, is Cranswick plc. Cranswick is een Britse voedselproducent, die zich gespecialiseerd heeft in de productie van typisch Britse gerechten waar voornamelijk varkensvlees voor wordt gebruikt. Voor de productie van het vlees fokt en verzorgt Cranswick varkens, tot zij geslacht worden. De varkens staan als biologische activa op de balans genoteerd. Om de verschillen in regels over de waardering van biologische activa in de praktijk te analyseren, is Cranswick aan deze case study toegevoegd. Cranswick staat op de beurs in London genoteerd en stelt op dit moment haar jaarrekening op onder de regels van IFRS. Op de balans staan de biologische activa onder zowel vlottende als vaste activa; de fokzeugen vallen onder vaste biologische activa en hun kroost, de varkens die vervolgens ter productie van etenswaren gebruikt worden, onder vlottende biologische activa.

In toelichting 15 wordt de waardering van de biologische activa uitgelegd. Cranswick past de regels van IAS 41 toe wanneer de biologische activa worden gewaardeerd, wat betekent dat Cranswick de reële waarde methode toepast. De toelichting toont een tabel met de oude balanswaardes, verschillende oorzaken voor waarde mutatie met de bijbehorende cijfers en de nieuwe balanswaarde van de activa. Opvallend is dat de “*decrease attributable to harvest*” een grootte had van 54,111 miljoen pond en de “*change in fair value less estimated costs to sell*” een positieve stijging had van 43,081 miljoen pond. Dit is beduidend groter dan de balanswaarde van de activa van 11,067 miljoen pond. Een verklaring hiervoor is dat de pasgeboren biggetjes weinig waard zijn, terwijl zij na een jaar veel meer opleveren. Bij gebruik van de reële waarde methoden wordt deze economische waarde mutatie in de winst- en verliesrekening en in de waarden op de balans

opgenomen. Echter worden de varkens na een jaar geslacht, dit blijkt ook uit het feit dat zij als vlottende activa worden aangemerkt, waardoor de waarde de biologische activa daalt. Het tonen van deze waardeveranderingen is een verbetering van de tijdige verlieserkenning tegenover de historische kostenmethode volgens Elad (2004). Het direct tonen van de waardevermeerdering door het opgroeien van het varken maakt de balanswaardes fluctuerend, maar wel tijdiger. Onder UK GAAP heeft men de optie om biologische activa op historische kosten te waarderen. Bij deze methode worden waardevermeerderingen op de markt van een bepaald actief niet in de balanswaarde verwerkt, er wordt enkel gekeken naar de kosten die gemaakt zijn “ter productie” van de activa.

Uit toelichting 15 blijkt dat er een rangorde van 3 “levels” is om de reële vast te stellen. Dit is tot nu toe bij elke regeling het geval. Volgens Herbohn & Herbohn (2006) en Elad (2004) kan het schatten van de reële waarde van biologische activa subjectief zijn wanneer er geen actieve markt voor de activa bestaat, wat de betrouwbaarheid van de winsten vermindert. Onder UK GAAP bestaat in dit geval de mogelijkheid te kiezen voor een waardering op basis van historische kosten. In de jaarrekening van Cranswick is te zien dat de biologische activa op level 1 en 2 gewaardeerd worden. Voor de voltooide varkens is een markt, dus zij worden op de marktprijs gewaardeerd (level 1), hierbij komt geen subjectiviteit kijken. Voor zeugen en zwijnen is geen actieve markt aanwezig, wat volgens Herbohn en Herbohn (2006) zou betekenen dat schattingen gemaakt moeten worden om de reële waarde te bepalen. Level 2 stelt dat de reële waarde van de activa via een andere techniek wordt bepaald, maar dat de inputs die een effect hebben op de reële waarde te observeren zijn op de markt. Met andere woorden: er wordt gekeken of een soortgelijke markt voor de goederen bestaat. Voor de zeugen en zwijnen is dat zo en dus kunnen zij via level 2, met minimale subjectiviteit, gewaardeerd worden. Vervolgens wordt in toelichting 15 nog aangegeven dat de assumpties die gemaakt zijn in lijn liggen met de historische kosten en sterfte van de zeugen. Dit tezamen bekeken, lijkt de subjectiviteit van managers minimaal te zijn. Er zijn in de huidige standaarden veel waarderingen volgens de reële waarde methode, en de regels daarbij zijn ook uitgebreid. Via de verschillende uitgebreide toelichtingen is ook duidelijk gemaakt hoe alle keuzes in elkaar zitten. De mate van winststuring die volgens Herbohn en Herbohn (2006) mogelijk zou zijn, is geminimaliseerd.

Tot slot is de winst- en verliesrekening van Cranswick bekeken. In de geconsolideerde winst- en verliesrekening is de post “*net IAS 41 valuation movement on biological assets*” opgenomen. De netto waardeverandering is berekend door de verandering in de reële waarde van de activa te verminderen met de waarde van de verplaatste activa naar kosten van de verkoop, blijkt uit toelichting 15. Onder de historische kostenmethode wordt de achterliggende marktwaarde van een actief niet bekeken en worden fluctuaties ook niet in de winst- en verliesrekening opgenomen. Volgens Lefter en Roman (2007) kunnen investeerders hun beslissingen beter baseren op een winst- en verliesrekening waarin actuele waardeveranderingen zijn opgenomen.

De jaarrekening van Cranswick is te koppelen aan het literatuuronderzoek. De voordelen van FVA voor biologische activa voor de kwaliteit van accounting, die uit het vorige hoofdstuk bleken, zijn zichtbaar op de balans en in de winst- en verliesrekening. De reële waarde methode geeft duidelijk de economische waarde die een actief bevat, de resultaten zijn tijdiger en bevatten meer waarde relevantie voor investeerders om beslissingen op te baseren. In het vorige hoofdstuk werd verondersteld dat subjectiviteit van managers bij het schatten van de reële waarde voor activa waar geen markt bestaat, een minpunt is van het verplichte gebruik van de reële waarde methode, zoals IFRS dit vereist. Echter is uit de toelichtingen van Cranswick gebleken dat de subjectiviteit geminimaliseerd is en dat de schattingen die wel subjectief bepaald zijn, van uitgebreide uitleg voorzien moeten zijn. Zo lijkt het niet mogelijk dat managers de winsten kunnen sturen. De afzwakking van het minpunt van IFRS, samen met de gebleken voordelen van de huidige opstelling leiden tot een conclusie omtrent de waardering van biologische activa. De kwaliteit van de verslagen van Cranswick lijkt door een overstap van IFRS naar UK GAAP achteruit te gaan. Een focus op de reële waarde van de activa in plaats van de stricte navolging van opgestelde regels komt tot uiting wanneer FVA wordt toegepast. Onder UK GAAP is de mogelijkheid deze waarderingmethode achterwegen te laten aanwezig, IFRS zou beter passen in een common-law rechtsstelsel. De schattingen die managers dus af en toe moeten maken en verantwoorden onder IFRS, passen beter in een principles-based systeem. Dit alles tezamen kan geconcludeerd worden dat IFRS voor de kwaliteit van de verslagen van Cranswick een betere invloed heeft dan UK GAAP.

5.4 Conclusie

De jaarrekeningen van Marks & Spencer, Lloyds Banking Group en Cranswick zijn onderzocht met betrekking tot de verschillende regelingen van IFRS en UK GAAP en de kwaliteit van de verslaggeving. Elk bedrijf was relevant voor een ander verschil tussen de standaarden. Met behulp van de gevonden informatie kan een antwoord worden gegeven op de laatste deelvraag: “*Wat zijn de implicaties voor de jaarrekeningen van M&S, LBG en Cranswick onder UK GAAP?*”.

Voor alle drie de bedrijven zou de invoering van UK GAAP betekenen dat de kwaliteit van de verslagen achteruit gaat. De waardering van goodwill geschiedt op heden bij M&S op basis van de *impairment method*, zoals IFRS dit voorschrijft. Dit leidt tot vroegere verlieserkenning en een uitgebreidere toelichting. Door meer toelichting zijn de verslagen transparanter en ontstaat er bij M&S minder winststuring. Dit werkt beide mee aan een hogere waarde relevantie en daarmee aan een betere kwaliteit. Bij LBG zou de overstap van IFRS naar UK GAAP betekenen dat de FVOCI waarderingmethode vervalt en dat meer activa volgens de geamortiseerde kostenmethode gewaardeerd worden. De methode van UK GAAP gaat gepaard met een vermindering van toelichting, waardoor de transparantie wederom zou afnemen. Ook worden de economische waarden achter de getallen van het resultaat onder de huidige standaard beter weergegeven. Hetzelfde geldt voor de economische waarde van de financiële instrumenten, die blijkt beter weergegeven te worden wanneer IFRS wordt toegepast. De invoering van UK GAAP zou de kwaliteit van de verslagen van LBG doen dalen. Uit de jaarrekening van Cranswick volgt een conclusie die in lijn is met die van de voorgaande bedrijven. Als UK GAAP doorgevoerd zou worden, kan Cranswick de keuze maken haar biologische activa te waarderen volgens de historische kostenmethode. Dit zou betekenen dat investeerders van het bedrijf hun beslissingen in mindere mate kunnen baseren op de verslagen, de resultaten minder tijdig zijn en de biologische activa op de balans economische waarden minder tonen.

Tenslotte blijken de standaarden van IFRS een betere werking te hebben voor M&S, LBG en Cranswick in het common-law rechtsstelsel van het Verenigd Koninkrijk dan UK GAAP. De focus op het beschermen van investeerders en transparantie in verslagen komt met het gebruik van IFRS beter naar voren.

Hoofdstuk 6: Conclusie

Afgelopen jaar hebben de burgers van Verenigd Koninkrijk in een referendum besloten dat zij willen dat het land de Europese Unie verlaat. De uittreding uit de EU brengt voor de Britse markt verschillende gevolgen mee. Het doel van dit onderzoek is het geven van een advies over het beleid voor de externe financiële verslaggeving van het Verenigd Koninkrijk na de Brexit. Het Verenigd Koninkrijk heeft na uittreding uit de Europese Unie de keuze de standaarden van IFRS vrijwillig te implementeren, of over te stappen op de nationale verslaggevingsstadaard: UK GAAP. Aan de hand van het literatuuronderzoek en de case study kan antwoord gegeven worden op de centrale vraagstelling:

Wat is de invloed op de kwaliteit van de financiële verslaggeving als het Verenigd Koninkrijk overstapt van IFRS naar UK GAAP na de Brexit?

Er zijn in dit kader drie deelvragen opgesteld. Bij de beantwoorden van de eerste deelvraag is gekeken op welke wijze de standaarden van IFRS en UK GAAP inhoudelijk van elkaar verschillen. Het eerste verschil is de waardering van immateriële activa en goodwill. UK GAAP maakt geen gebruik van de bijzondere waardeverminderingmethode bij de waardering van immateriële activa met een niet-bepaalbare levensduur en goodwill, waar dit volgens IAS 38 wel moet. In plaats daarvan kent FRS 102 section 18 & 19 deze activa een levensduur van 5 jaar toe, waarover zij afgeschreven worden. Vervolgens zijn de standaarden van IFRS anders dan die van UK GAAP bij de waardering van financiële instrumenten. IFRS kent drie waarderingmethoden; FVPL, FVOCI en de geamortiseerde kostenmethode. UK GAAP erkent de FVOCI methode niet, financiële activa die in deze categorie geclassificeerd zijn volgens IFRS 9 worden op de geamortiseerde kostenmethode gewaardeerd volgens FRS 102 section 11 & 12. Tot slot geeft UK GAAP in FRS 102 section 34 de keuze om biologische activa tegen historische kosten te waarden, of op de reële waarde, waar IAS 41 het gebruik van FVA verplichtstelt.

De tweede deelvraag betrok deze verschillen op de drie maatstaven voor de kwaliteit van externe verslaggeving. Er werd geconcludeerd dat de invoering van UK GAAP een negatief effect zou hebben op de winststuring, tijdige verlieserkenning en waarde relevantie van de verslagen. De regels van IFRS maken de verslagen

transparanter en tijdiger, waardoor winststuring minder voorkomt. De tijdigheid van de verslagen hangt samen met een tijdigere verlieserkenning in de verslagen. Ook is er onder IFRS meer aandacht voor de economische waarde achter de getallen, waardoor de verslagen meer waarde relevant zijn.

Het laatste deel van het onderzoek is voltooid door middel van een case study. De onderzochte literatuur werd gekoppeld aan de informatievoorziening van de jaarrekeningen van Marks & Spencer, Lloyds Banking Group en Cranswick bij de verschillende regels van IFRS en UK GAAP. Uit de case study bleek dat de invoering van UK GAAP negatieve implicaties zou hebben voor de jaarrekeningen van Marks & Spencer, Lloyds Banking Group en Cranswick, de kwaliteit van de verslagen zou dalen.

Gedurende het hele onderzoek is niet alleen gekeken naar de kwaliteit van de verslagen op zich, ook is er getracht alle aspecten te koppelen aan twee andere factoren. De eerste factor is het common-law rechtsstelsel in het Verenigd Koninkrijk en de tweede is de voorkeur voor een principles-based systeem. Er is gebleken dat de regels van IFRS beter aansluiten op beide factoren. Wanneer de regels tussen IFRS en UK GAAP verschillen lijkt IFRS meer gefocust op het weergeven van de reële waarde in de verslagen en het beschermen van investeerders. De “wettelijkheid van de cijfers” wordt minder strikt genomen en vooral de toelichting lijkt relevant ter uitleg van de keuzes en aannames die managers hebben gemaakt. Zowel uit het literatuuronderzoek en de case study blijkt dat IFRS meer principles-based is en beter in een common-law rechtsstelsel past dan UK GAAP.

Wanneer deze deelconclusies gecombineerd worden, kan tot slot de hoofdvraag volledig beantwoord worden. Een overstap van het Verenigd Koninkrijk van IFRS naar UK GAAP na de Brexit heeft een negatieve invloed op de kwaliteit van de externe financiële verslaggeving in het land. Het is aan te raden de regels van IFRS te laten gelden, ook al is het lidmaatschap van de Europese Unie opgeheven. Investeerders lijken meer gebaat bij externe financiële verslagen onder de regels van IFRS in het common-law rechtsstelsel van het Verenigd Koninkrijk voor het maken van hun economische beslissingen.

Hoofdstuk 7: Beperkingen en Aanbevelingen

In dit onderzoek zijn de standaarden van IFRS en UK GAAP met elkaar vergeleken, is de kwaliteit van de verslaggeving bij beide de standaarden bepaald en zijn de implicaties voor bedrijven bij een wissel van regeling onderzocht. Uit het eerste onderzoek zijn drie verschillen tussen IFRS & UK GAAP naar voren gekomen. De standaarden lijken op elkaar, dus de verschillen lijken in eerste instantie niet erg duidelijk. Wellicht zou een vervolgonderzoek kunnen kijken de nationale standaard van een land dat ook nadenkt over een uittreding uit de Europese Unie, of op een andere manier wijzigingen in haar lidmaatschap van de EU wil doorvoeren, waarvan de nationale standaarden verder van de standaarden van IFRS af liggen. Ook zijn er nog een aantal verschillen niet genoemd omdat die verschillen voor dit onderzoek te veel in de details van de regels verwerkt zaten. Echter kan dit de volledigheid van het onderzoek schaden. Voor vervolgonderzoek kan het relevant zijn de kleinste details in de regels te analyseren. Vervolgens zijn voor dit onderzoek drie kwaliteitsmaatstaven gebruikt om de kwaliteit van de externe financiële verslagen te meten. “Verslaggevings-kwaliteit” is geen algemeen afgebakend begrip, het zou kunnen zijn dat andere kwaliteitsmaatstaven leiden tot andere conclusies. Wellicht kan een opvolgend onderzoek eenzelfde vorm aannemen en deze invullen met andere kwaliteitsmaatstaven. Een andere beperking van dit onderzoek is dat de regels van IFRS omtrent financiële instrumenten op dit moment in een overstapperiode zitten. In de huidige verslagen is IAS 39 nog van toepassing, terwijl IFRS 9 vanaf het komende jaar toegepast moet worden en dus relevant is in verband met de Brexit. Wellicht is het relevant de implicaties van de regels van IFRS en UK GAAP met betrekking tot de financiële instrumenten bij bedrijven nogmaals te bekijken wanneer IFRS 9 verplicht is geïmplementeerd. Tot slot is er geen literatuur geschreven over de FVOCI methode van IFRS voor de waardering van financiële instrumenten. In dit literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van onderzoek naar waardering volgens de reële waarde methode bij financiële instrumenten, aangezien de focus van IFRS meer op FVA ligt dan die van UK GAAP bij de waardering van deze activa en passiva. Echter is het onderzoek niet zo specifiek als het verschil tussen de standaarden, waardoor het verkregen beeld wellicht niet geheel klopt. Het kan van belang zijn dat deze FVOCI methode onderzocht wordt,

om de voor- en nadelen ten opzichte van de geamortiseerde kostenmethode te bepalen.

Bibliografie

- AbuGhazaleh, N., Al-Hares, O., & Roberts, C. (2011). Accounting Discretion in Goodwill Impairments: UK Evidence. *Journal of International Financial Management & Accounting* , 22 (3), 165-204.
- Alves, S. (2013). The Association Between Goodwill Impairment and Discretionary Accruals: Portuguese Evidence . *Journal of Accounting, Business & Management* , 20 (2), 84-98.
- Böhmer, S., Hoogendoorn, M., & Kruit, R. (2016). EY Handboek Jaarrekening 2016. Wolters Kluwer.
- Ball, R., Kothari, S., & Robin, A. (2000). The effect of international institutional factors on properties of accounting earnings. *Journal of Accounting and Economics* , 29, 1-51.
- Barth, M. (2006). Including Estimates of the Future in Today's Financial Statements. *Accounting Horizons* , 20 (3), 273-285.
- Barth, M., Landsman, W., & Lang, M. (2008). International Accounting Standards and Accounting Quality. *Journal of Accounting Research* , 467-498.
- Chalmers, K., Godfrey, J., & Webster, J. (2011). Does a goodwill impairment regime better reflect the underlying economic attributes of goodwill? *Accounting and Finance* , 51, 634-660.
- Chen, C., Ding, Y., & Xu, B. (2014). Convergence of accounting standards and foreign direct investment. *The International Journal of Accounting* , 49 (1), 53-86.
- Choi, Y., Peasnell, K., & Toniato, K. (2013). Has the IASB Been Successful in Making Accounting Earnings More Useful for Prediction and Valuation? UK Evidence. *Journal of Business Finance & Accounting* , 40 (7 & 8), 741-768.
- Chua, Y., Cheong, C., & Gould, G. (2012). The Impact of Mandatory IFRS Adoption on Accounting Quality: Evidence from Australia. *Journal of International Accounting Research* , 1 (11), 119-146.
- Cranswick. (2016). *Cranswick plc Annual Report & Accounts*. Jaarrekening.
- Demirguc-Kunt, A., & Levine, R. (1999). Bank-Based and Market-Based Financial Systems: Cross-Country Comparisons.
- Douglas-Scot, S. (2016). Brexit, Article 50 and the Contested British Constitution. *The Modern Law Review* , 1019-1040.
- Duh, R., Lee, W., & Lin, C. (2009). Reversing an impairment loss and earnings management: The role of corporate governance . *The Journal of Accounting* , 44, 113-137.
- Elad, C. (2004). Fair Value Accounting in the Agricultural Sector: Some Implications for International Accounting Harmonization . *European Accounting Review* , 13 (4), 621-641.
- Financial Reporting Council. (2016). Annual Review of Corporate Reporting 2015/2016. 1-56.
- Financial Reporting Council. (2015). *FRS 102 The Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland*.
- Francis, J., Hanna, J., & Vincent, L. (1996). Causes and Effects of Discretionary Asset Write-Offs. *Journal of Accounting Research* , 34, 117-134.
- Gebhardt, G. (2016). Impairments of Greek Government Bonds under IAS 39 and IFRS 9: A Case Study. *Accounting in Europe* , 13 (2), 169-196.
- Goncalves, R., & Lopes, P. (2014). Firm-specific determinants of agricultural financial reporting. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* , 470-481.
- Herbohn, K., & Herbohn, J. (2006). International Accounting Standard (IAS) 41: What Are the Implications for Reporting Forest Assets? . *Small-scale Forest Economics, Management and Policy* , 5 (2), 175-189.

- Hewitt, J. (2016). BREXIT. *Mortgage Bankers*, 76 (11), 22-23.
- Iatridis, G. (2012). Audit quality in common-law and code-law emerging markets: Evidence on earnings conservatism, agency costs and cost of equity. *Emerging Markets Review*, 13, 101-117.
- Iatridis, G. (2010). International Financial Reporting Standards and the quality of financial statement information. *International Review of Financial Analysis*, 3 (19), 193-204.
- Ismail, W., Kamarudin, K., van Zijl, T., & Dunstan, K. (2013). Earnings quality and the adoption of IFRS-based accounting standards: Evidence from an emerging market. *Asian Review of Accounting*, 10 (3), 53-73.
- Laux, C., & Leuz, C. (2010). Did Fair-Value Accounting Contribute to the Financial Crisis? *Journal of Economic Perspectives*, 24 (1), 93-118.
- Lefter, V., & Roman, A. (2007). IAS 41 Agriculture: Fair Value Accounting. *Theoretical and Applied Economics Review*, 15-22.
- Leuz, C., Nanda, D., & Wysocki, P. (2003). Earnings management and investor protection: An international comparison. *Journal of Financial Economics*, 69 (3), 505-528.
- Li, K., Amel-Zadeh, A., & Meeks, G. (2010). The impairment of purchased goodwill: effects on market value. University of Cambridge.
- Lloyds Banking Group. (2016). *Lloyds Banking Group Annual Report & Accounts*. Jaarrekening.
- Magnan, M., Menini, A., & Parbonetti, A. (2015). Fair value accounting: information or confusion for financial markets? *Review of Accounting Studies*, 20, 559-591.
- Marks & Spencer. (2016). *Annual Report & Financial Statements 2016*. Jaarrekening.
- Onali, E., & Ginesti, G. (2014). Pre-adoption market reaction to IFRS 9: A cross-country event-study. *Journal of Accounting and Public Policy*, 33, 628-637.
- Palea, V. (2014). Fair value accounting and its usefulness to financial statement users. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 12 (2), 102-116.
- Pope, P., Young, S., & Peasnell, K. (2000). Accruals management to meet earnings targets: Did Cadbury make a difference? *British Accounting Review*, 32, 415-445.
- PWC. (2016, 04 01). *A comparison of old UK GAAP, new UK GAAP (FRS 102) and EU-adopted IFRS*. Opgehaald van PWC Inform UK: <https://inform.pwc.com/show?action=applyInformContentTerritory&id=1308101204155361&tid=76>
- Renders, A., & Gaeremynck, A. (2007). The impact of legal and voluntary investor protection on the early adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS). *De Economist* (155), 49-72.
- Sahut, J., Boulerne, S., & Teulon, F. (2011). Do IFRS provide better information about intangibles in Europe? *Review of Accounting and Finance*, 10 (3), 267-290.
- Song, C., Thomas, W., & Yi, H. (2010). Value Relevance of FAS No. 157 Fair Value Hierarchy Information and the Impact of Corporate Governance Mechanisms. *The Accounting Review*, 85 (4), 1375-1410.
- van Beest, F. (2011). Rules-Based and Principles-Based Accounting Standards and Earnings Management. In *Proefschrift, ter verkrijging van de graad van doctor aan de Radboud Universiteit Nijmegen* (p. Chapter 7). Nijmegen.
- van Hulzen, P., Alfonso, L., Georgakopoulos, G., & Sotiropoulos, I. (2011). Amortisation Versus Impairment of Goodwill and Accounting Quality. *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 4 (3), 93-118.